

ZAKON
O TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU (ZTNP-1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

S tem zakonom se ustanovi narodni park, določa njegovo območje, varstvena območja in območja ožjih zavarovanih območij v narodnem parku, pravila ravnanja in varstvene režime, način upravljanja narodnega parka, sodelovanja javnosti in prebivalcev narodnega parka pri upravljanju narodnega parka, trajnostne razvojne usmeritve v narodnem parku in na območjih samoupravnih lokalnih skupnosti v narodnem parku (v nadaljnjem besedilu: parkovne lokalne skupnosti) ter način njihovega izvajanja, financiranje, nadzor, sankcije in druga ravnanja, povezana s cilji in nameni tega zakona.

2. člen

(cilji in nameni zakona)

(1) Narodni park se ustanovi in se upravlja s ciljem:

- da se ohrani izjemnost naravnih, kulturnih, krajinskih in duhovnih vrednot;
- da se prednostno ohrani narava z ohranjenimi ekosistemi in naravnimi procesi, biotska raznovrstnost skupaj s kakovostjo in pestrostjo krajin;
- da se ohranjajo kulturna dediščina in kulturni spomeniki ter naravni viri v osrednjem delu Julijskih Alp;
- da se ohrani zgodovinski in simbolni pomen območja narodnega parka;
- da se omogoča z naravnimi in ustvarjenimi danostmi in z vrednotami usklajen razvoj (trajnostni razvoj) na območju narodnega parka;
- da se omogoča ohranjanje poseljenosti in omogočanje ustrezne kakovosti življenja prebivalcem narodnega parka z razvojem družbenih, kulturnih in gospodarskih dejavnosti ter zmanjševanje obstoječega in preprečevanje dodatnega obremenjevanja okolja;
- da se omogoča raziskovanje, ozaveščanje, obiskovanje in doživljanje narodnega parka.

(2) Narodni park je namenjen:

- prednostnemu varovanju ekološke celovitosti ekosistemov v narodnem parku in preprečevanju posegov in dejavnosti, ki bi jo lahko ogrozile;
- ohranjanju ravnovesja med naravnimi procesi in delovanjem človeka zaradi ohranjanja za območje narodnega parka značilne krajine kot prvine tradicionalne rabe prostora;

- varovanju in spoznavanju naravnih, krajinskih, kulturnih in duhovnih vrednot ter celostnemu ohranjanju kulturne dediščine;

- spodbujanju trajnostnega razvoja in ohranjanju poselitve;

- omogočanju obiskovanja za znanstvene, izobraževalne, rekreacijske, turistične in duhovne namene v obsegu in na način, ki je za naravo čim manj moteč in združljiv s cilji narodnega parka.

3. člen

(ustanovitev, ime in znak)

(1) Ustanovi se narodni park z imenom Triglavski narodni park (v nadaljnjem besedilu: narodni park), s katerim se nadaljuje varovanje območja Triglavskega narodnega parka, ustanovljenega z Zakonom o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 - popr., 42/86 in Uradni list RS, št. 8/90 - ZSDZ, 35/01 in 110/02 - ZGO-1).

(2) Narodni park ima svoj znak, na katerem so stilizirane podobe Triglava, gamsa in triglavske rože ter napis Triglavski narodni park. Znak narodnega parka podrobneje določi Vlada.

(3) Ime narodnega parka, njegovi prevodi ter izpeljanke in znak narodnega parka so zaščiteni in se lahko uporabljajo v skladu z določbami tega zakona.

4. člen

(izrazi)

(1) V tem zakonu uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. divjina je območje, kjer potekajo naravni procesi brez kakršnih koli neposrednih vplivov človekovega delovanja;

2. ekocelica je ožji del naravnega okolja, ki omogoča prostoživečim živalskim in rastlinskim vrstam (v nadaljnjem besedilu: živalske in rastlinske vrste) nujne pogoje za njihov obstoj (npr.: kritje, možnost za gnezdenje in poleganje mladičev, posebni ekološki pogoji);

3. krajina je bolj ali manj zaokroženo območje, ki ima zaradi značilnosti žive in nežive narave ter človekovega delovanja določeno razporeditev krajinskih struktur in je v prostorskih prvinah izraženo razmerje med človekom in naravo na določenem območju in v določenem času. Osnovni gradniki krajine so prostorske prvine, ki so naravnega ali kulturnega izvora (relief, vode in rastje ter raba tal, poselitveni vzorec, stavbno izročilo, tradicionalna raba zemljišč in posestna struktura, prostorske dominante, vedute in posamezne grajene prvine);

4. kulturna dediščina je kulturna dediščina po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine;

5. naravno okolje obsega živo in neživo naravo nekega območja, ki ga ni ustvaril človek, nanj pa vpliva, ga oblikuje in uporablja. To so vsa območja zunaj naselij in območij razpršene poselitve, infrastrukturnih objektov državnega ali lokalnega pomena in rudarskih operacij med izvajanjem rudarskih del, ki so določena po predpisih, ki urejajo rudarstvo in načrtovanje

prostora, in zunaj nekategoriziranih cest ter drugih prometnih površin, ki so namenjene za vožnjo, ustavljanje in parkiranje po predpisih, ki urejajo ceste in varnost cestnega prometa;

6. motorna vozila so motorna vozila in kolesa s pomožnim motorjem in druga prevozna sredstva, ki omogočajo gibanje, hitrejša od hoje pešca, z močjo lastnega motorja in niso namenjena izključno vožnji po cesti;

7. kopalne vode so kopalne vode po predpisih, ki urejajo vode;

8. nadomestni objekt je objekt, ki se zgradi zaradi nadomestitve obstoječega objekta;

9. nadomestna gradnja je gradnja nadomestnega objekta v okviru gabaritov in namembnosti obstoječega objekta;

10. naselje je območje naselja po predpisih, ki urejajo načrtovanje prostora;

11. strnjeno naselje je območje naselja s strnjeno grajenimi stavbami različnih namembnosti s pripadajočimi površinami;

12. razpršena poselitev je tip poselitve po predpisih, ki urejajo načrtovanje prostora;

13. objekt je objekt po predpisih, ki urejajo graditev objektov, če ni s tem zakonom določeno drugače;

14. obstoječi objekt je objekt, ki je v rabi ali je njegova raba možna brez izvajanja gradbenih del, za katera je treba pridobiti gradbeno dovoljenje;

15. obstoječe smučišče je območje, ki je s prostorskim aktom opredeljeno kot območje, namenjeno smučanju, in ki vključuje neurejen smučarski prostor in smučišča po predpisih, ki urejajo varnost na smučiščih;

16. nadstandardni razvoj družbenih dejavnosti, nadstandardno izvajanje javne službe ali nadstandardno vzdrževanje prometne infrastrukture je tak razvoj, izvajanje ali vzdrževanje, ki presega uveljavljene standarde na področjih družbenih dejavnosti, javnih služb ali vzdrževanja prometne infrastrukture in se v narodnem parku zagotavlja skladno z načrtom upravljanja;

17. najboljša razpoložljiva tehnika je najboljša razpoložljiva tehnika po predpisih, ki urejajo varstvo okolja;

18. parkovna infrastruktura so znaki, poti, parkovne koče, parkirišča, počivališča in drugi objekti, oprema in instalacije, ki so namenjeni varstvu, upravljanju, nadzoru, interpretaciji in obiskovanju narodnega parka in ki so v upravljanju upravljavca narodnega parka; parkovna infrastruktura se za potrebe prostorskega načrtovanja in graditve objektov šteje za gospodarsko infrastrukturo;

19. planinska koča je planinski dom ali planinska koča, namenjena prenočevanju ter osnovni oskrbi s hrano in pijačo, in bivač, zavetišče ali drug objekt, ki nudi zavetje v visokogorju;

20. prebivalec ali prebivalka narodnega parka (v nadaljnjem besedilu: prebivalec) je fizična oseba s stalnim prebivališčem v narodnem parku;

21. počitniška enota je počitniška hiša ali počitniško stanovanje, ki se za prebivanje uporablja sezonsko ali občasno, in ni predmet trženja v turistične namene;

22. razvojni dokument je nacionalni program, strategija ali drug program oziroma načrt na področju gospodarskih ali družbenih dejavnosti ter na področju skladnega regionalnega razvoja in na njihovi podlagi pripravljen podrobnejši akt, iz katerega so razvidni posamezni razvojni projekti;

23. sprememba namembnosti objekta je sprememba namembnosti v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, pri čemer ni potrebno, da se povečajo vplivi objekta na okolico;

24. tradicionalna raba naravnih virov je raba, ki jo je človek več stoletij izvajal na trajnosten način;

25. trajnostne razvojne usmeritve (v nadaljnjem besedilu: razvojne usmeritve) so razvojne usmeritve, ki v narodnem parku prispevajo k trajnostnemu razvoju, temeljijo na primerjalnih prednostnih narodnega parka in omogočajo gospodarski, družbeni in kulturni razvoj prebivalcev narodnega parka; nanašajo se na ukrepe glede projektov, investicij in izvajanja dejavnosti v narodnem parku, ki so skladni s cilji narodnega parka.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, katerih pomen ni določen v prejšnjem odstavku, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine.

II. OBMOČJE NARODNEGA PARKA, VARSTVENA OBMOČJA IN OŽJA ZAVAROVANA OBMOČJA

5. člen

(območje narodnega parka)

Narodni park je območje z izrazitimi značilnostmi visokogorskega sveta, geološkimi, geomorfološkimi, s hidrološkimi in z drugimi naravnimi vrednotami, obsežnimi in raznovrstnimi ekosistemi, izjemno bogatim rastlinskim in živalskim svetom z redkimi ter značilnimi rastlinskimi in živalskimi vrstami, z visoko stopnjo kakovosti krajine in ohranjenosti kulturne dediščine. Zgodovinske in kulturne vrednote ga povezujejo z večstoletno prisotnostjo človeka in njegovim vsakodnevnim delovanjem. Z ekološkega, zgodovinskega, kulturnega, vzgojnega, razvojnega, duhovnega, s simbolnega, z identitetnega ter estetskega vidika in zaradi vidne prepoznavnosti ima vse to izjemno velik narodni in mednarodni pomen ter velik pomen za parkovne lokalne skupnosti.

6. člen

(varstvena območja)

(1) Narodni park je razdeljen na tri varstvena območja: prvo, drugo in tretje varstveno območje.

(2) Prvo varstveno območje je osrednje območje in je prednostno namenjeno uresničevanju varstva in ohranjanja naravnih vrednot, prvobitnih naravnih območij divjine, rastlinskih in živalskih vrst, njihovih osebkov in habitatov, naravnega razvoja ekosistemov in naravnih

procesov brez človekovih negovalnih, vzdrževalnih in drugih posegov. Dopusčena je tudi tradicionalna paša na urejenih pašnih planinah v visokogorju in ohranjanje s tem povezane kulturne dediščine.

(3) Drugo varstveno območje je osrednje območje z dopuščeno tradicionalno rabo naravnih virov zaradi izvajanja dejavnosti sonaravnega kmetijstva in gozdarstva ter trajnostnega gospodarjenja z divjadjo in ribami. Namenjeno je ohranitvi obstoječega stanja narave in kulturne dediščine vsaj v trenutni kakovosti ter preprečitvi vnosa novih obremenjujočih dejavnosti ter postopnemu doseganju namenov prvega varstvenega območja ob upoštevanju razvoja dopuščenih dejavnosti.

(4) Tretje varstveno območje je namenjeno ohranjanju in varovanju biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in kulturne dediščine ter izrazitih ekoloških, estetskih in kulturnih kakovosti krajine, ohranjanju poselitve ter spodbujanju trajnostnega razvoja, usklajenega s cilji narodnega parka.

(5) Upravljanje narodnega parka se mora izvajati skladno s cilji in z namenom narodnega parka ter nameni varstvenih območij.

7. člen

(predlog spremembe meje drugega varstvenega območja)

(1) Uresničevanje ciljev in namenov tega zakona, zlasti namenov osrednjega območja v drugem varstvenem območju, ki so programsko in finančno določeni v načrtu upravljanja narodnega parka (v nadaljnjem besedilu: načrt upravljanja), se preverja vsakih pet let na podlagi podrobne ocene uresničevanja načrta upravljanja.

(2) Oceno iz prejšnjega odstavka pripravi upravljavec narodnega parka in je sestavni del celotnega poročila o izvajanju načrta upravljanja iz prvega odstavka 52. člena tega zakona.

(3) Na podlagi ugotovitev ocene iz prvega odstavka tega člena, ki izkazujejo bistveno spremenjene okoliščine razvoja dopuščenih dejavnosti v drugem varstvenem območju ali spremenjene razmere v tretjem varstvenem območju, upravljavec narodnega parka skupaj z organizacijo, pristojno za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: strokovna organizacija), poda strokovni predlog spremembe meje drugega varstvenega območja tako, da se s tem uredi prehod zemljišč iz drugega varstvenega območja v prvo ali tretje varstveno območje, ali iz tretjega varstvenega območja v drugo varstveno območje.

(4) Vlada pripravi predlog spremembe meje na podlagi strokovnega predloga iz prejšnjega odstavka in ga posreduje Državnemu zboru v sprejem.

(5) Predlog spremembe meje iz tega člena ne sme povzročiti zmanjšanja osrednjega območja narodnega parka.

8. člen

(ožja zavarovana območja)

(1) V narodnem parku so ožja zavarovana območja, ki so določena v prilogi 1, ki je sestavni del tega zakona.

(2) Ožja zavarovana območja v narodnem parku se lahko zavarujejo skladno s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave.

(3) Kadar se ožja zavarovana območja iz prejšnjega odstavka nanašajo na območja kulturnih spomenikov, registriranih arheoloških najdišč ali varstvena območja po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, se meje ožjega zavarovanega območja in varstveni režimi določijo na podlagi usklajenega predloga ministra ali ministric, pristojne za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: minister), in ministra, pristojnega za varstvo kulturne dediščine.

9. člen

(meje narodnega parka, varstvenih območij in ožjih zavarovanih območij)

(1) Meje narodnega parka ter prvega in drugega varstvenega območja so opisno določene v prilogi 2, ki je sestavni del tega zakona.

(2) Meje iz prejšnjega odstavka, meje ožjih zavarovanih območij in meje območja Bohinjskega jezera z okolico so določene na Državni topografski karti v merilu 1 : 50.000, ki je kot priloga 3 sestavni del tega zakona.

(3) Meje iz drugega odstavka tega člena se prikažejo na digitalnem zemljiško katastrskem prikazu na parcelo natančno. Pri prikazu meja se upoštevajo topografske značilnosti in varstvene zahteve.

(4) Državna topografska karta iz drugega odstavka tega člena in zemljiško katastrski prikaz iz prejšnjega odstavka se v izvorniku hranita pri Državnem zboru Republike Slovenije in ministrstvu, pristojnemu za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo). Dvojniki se hranijo tudi pri parkovnih lokalnih skupnostih, upravnih enotah v narodnem parku in pri upravljavcu narodnega parka.

(5) Meje narodnega parka iz drugega odstavka tega člena so informativno prikazane na publikacijski karti v merilu 1 : 200.000, ki je kot priloga 4 sestavni del tega zakona.

III. RAZVOJNE USMERITVE

10. člen

(razvojne usmeritve)

(1) Z razvojnimi usmeritvami se v narodnem parku zagotavlja doseganje ciljev varstva okolja in spodbuja trajnostni razvoj, prilagojen ciljem narodnega parka, ki se uresničujejo zlasti:

1. z ekološkim kmetovanjem, razvojem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, s pridelovanjem avtohtonih vrst kulturnih rastlin in z gojenjem avtohtonih pasem domačih živali, izboljšanjem predelave kmetijskih pridelkov in gozdarskih proizvodov;

2. z zagotovitvijo ustrezne komunalne opreme in druge gospodarske javne infrastrukture v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih;

3. s spodbujanjem aktivnosti, ki dodatno prispevajo h krepitvi ekoloških in socialnih funkcij gozda v narodnem parku;

4. s spodbujanjem dejavnosti domače in umetne obrti ter načina gradenj, povezanega s stavbnim izročilom v narodnem parku;
5. s spodbujanjem do narodnega parka prijaznega turizma, tj. ekoturizma;
6. s spodbujanjem proizvodov z označbo porekla ali geografsko označbo ali z razvojem blagovne znamke narodnega parka;
7. s podporo nadstandardnemu razvoju družbenih dejavnosti v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih, predvsem šolstva, zdravstva in socialnega varstva;
8. s podporo nadstandardnemu izvajanju državnih in lokalnih javnih služb v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih;
9. z ohranjanjem in odpiranjem delovnih mest ter s spodbujanjem javno-zasebnega partnerstva;
10. s spodbujanjem uporabe najboljših razpoložljivih tehnik;
11. s spodbujanjem aktivnosti, ki prispevajo k ohranjanju narave;
12. s spodbujanjem aktivnosti, ki prispevajo k celostnemu ohranjanju kulturne dediščine;
13. s spodbujanjem aktivnosti, ki prispevajo k vzdrževanju in ohranjanju za narodni park značilne krajine;
14. s spodbujanjem trajnostne mobilnosti in trajnostne rabe energije;
15. s spodbujanjem aktivnosti, ki prispevajo k ublažitvi posledic podnebnih sprememb;
16. z razvojem parkovne infrastrukture in podporo projektom za predstavljanje in interpretacijo narodnega parka, ozaveščanju in izobraževanju javnosti in prebivalcev narodnega parka;
17. s spodbujanjem obrtnih, kulturnih in okoljsko primernih gospodarskih dejavnosti ter socialnih storitev, ki prispevajo k ohranjanju poseljenosti in preskrbi prebivalcev narodnega parka.

(2) Razvojne usmeritve iz 2., 7., 8., 16. in 17. točke prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi za tiste dele parkovnih lokalnih skupnosti, ki so zunaj narodnega parka.

(3) Razvojne usmeritve iz prvega odstavka tega člena se obvezno upoštevajo v razvojnih dokumentih parkovnih lokalnih skupnosti in države, kjer se predvidijo tudi potrebna sredstva.

(4) Razvojne usmeritve iz prvega odstavka tega člena se lahko podrobneje opredelijo in umestijo v narodni park z načrtom upravljanja.

(5) Razvojne usmeritve iz prvega odstavka tega člena, ki se neposredno nanašajo na upravljanje narodnega parka, so določene v načrtu upravljanja. Za načrtovanje in izvajanje teh razvojnih usmeritev je odgovoren upravljavec narodnega parka.

(6) Upravljavec narodnega parka, subjekti spodbujanja razvoja na regionalni ravni po predpisih, ki urejajo skladen regionalni razvoj, in Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja pri pripravi regionalnih razvojnih programov in območnih razvojnih programov skrbijo za vključevanje razvojnih usmeritev v te programe, za njihovo usklajenost s tem zakonom in načrtom upravljanja ter za njihovo izvajanje.

11. člen

(načini dodeljevanja spodbud in sofinanciranja)

(1) Spodbude in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanja dejavnosti s področij iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena se parkovnim lokalnim skupnostim ter prebivalcem narodnega parka in pravnim osebam s sedežem v narodnem parku, v primeru iz tretjega odstavka tega člena pa na območju parkovnih lokalnih skupnosti, dodeljujejo prednostno in praviloma za 25 odstotkov več kot na drugih območjih.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so spodbude in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanja dejavnosti s področij iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena pravnim osebam po višini in intenzivnosti omejene s predpisi, ki urejajo državne pomoči.

(3) Z osebami iz prvega odstavka tega člena so v primeru iz 1., 3., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka prejšnjega člena izenačene tudi fizične osebe, ki imajo stalno prebivališče zunaj narodnega parka, v narodnem parku pa uporabljajo gozdna zemljišča ali stalno obdelujejo kmetijska zemljišča, in sicer na podlagi veljavnega pravnega naslova.

(4) Ne glede na predpise, ki urejajo financiranje občin, se za projekte, investicije in dejavnosti, ki jih parkovne lokalne skupnosti izvajajo oziroma zagotavljajo v narodnem parku in ki se neposredno nanašajo na izvajanje razvojnih usmeritev iz 2., 7., 8., 9. in 17. točke prvega odstavka prejšnjega člena, parkovni lokalni skupnosti iz državnega proračuna zagotovijo dodatna sredstva za sofinanciranje, v višini 80% predračunske vrednosti projekta ali investicije oziroma sredstev, potrebnih za izvajanje dejavnosti, če drug predpis ne določa višjega odstotka financiranja.

(5) Ob naravnih ali drugih nesrečah se zaradi posebnih zahtev pri izvajanju sanacije za odpravo posledic nesreče v narodnem parku namenjajo do 30 odstotkov višja sredstva kot zunaj narodnega parka.

(6) Prednostno dodeljevanje spodbud in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanja dejavnosti se v postopkih dodeljevanja sredstev osebam iz prvega odstavka tega člena, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, zagotavlja s pripisom dodatnih točk, v višini 10 odstotkov od najvišjega možnega števila točk.

(7) Pri določanju višine sredstev iz prvega in petega odstavka tega člena se kot merila uporabljajo:

- pomembnost področja iz prvega odstavka 10. člena tega zakona za doseganje ciljev narodnega parka;
- vključenost področja iz prvega odstavka 10. člena tega zakona v načrt upravljanja;
- vpliv na demografsko ogroženost.

(8) Vlada predpiše podrobnejša merila in kriterije za določanje višine sredstev iz tega člena ob upoštevanju predpisov, ki urejajo državne pomoči.

12. člen

(uskklajenost razvojnih dokumentov)

(1) Razvojni dokumenti države in parkovnih lokalnih skupnosti, ki se nanašajo na narodni park, morajo biti usklajeni s cilji narodnega parka, z razvojnimi usmeritvami iz prvega odstavka 10. člena tega zakona in načrtom upravljanja.

(2) Če je razvojni dokument predmet celovite presoje vplivov planov na okolje po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, se v tem postopku oceni njegova usklajenost s cilji narodnega parka.

IV. PRAVILA RAVNANJA IN VARSTVENI REŽIMI

1. Varstveni režimi

13. člen

(splošni varstveni režim v narodnem parku)

(1) Na območju narodnega parka je prepovedano:

1. izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere na območju narodnega parka in posledično negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti;

2. izvajati posege in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu ali na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote;

3. izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za narodni park značilne krajinske gradnike ter značilne krajinske ali poselitvene vzorce;

4. odvzemati iz narave živali prostoživečih vrst, ki niso opredeljene kot divjad ali ribe po predpisih, ki urejajo divjad in ribištvo, razen za znanstvenoraziskovalne namene in s soglasjem upravljavca narodnega parka;

5. naseljevati ali gojiti rastline ali živali tujerodnih prostoživečih vrst;

6. v komercialne namene odvzemati iz narave rastline prostoživečih vrst, vključno z glivami, razen drevja, brez soglasja upravljavca narodnega parka;

7. loviti divjad s pogonom;

8. postavljati obore, ribogojnice in urejati komercialne ribnike;

9. delati z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, jih sproščati v okolje in uporabljati;

10. odvzemati iz narave minerale ali fosile, razen za znanstvenoraziskovalne ali izobraževalne namene in s soglasjem upravljavca narodnega parka;
11. izravnati grbinaste travnike;
12. uporabljati fitofarmacevtska sredstva zunaj obdelovalnih kmetijskih zemljišč;
13. z dodajanjem kemikalij ali mikroorganizmov umetno zasneževati ali utrjevati smučišča in tekaške proge;
14. postavljati in uporabljati vire svetlobe za usmerjeno osvetljevanje naravnega okolja;
15. ograjevati zemljišča v naravnem okolju, razen kadar je ograditev namenjena preprečitvi škode ali zadrževanju pašne živine na kmetijskih zemljiščih, če to bistveno ne otežuje migracije živali prostoživečih vrst;
16. postavljati znake in druge objekte ali naprave za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje v naravnem okolju, razen znakov za označevanje planinskih in drugih poti s soglasjem upravljavca narodnega parka;
17. graditi in postavljati objekte ali naprave na gorske vrhove, grebene, sedla, skalne osamelce, v naravna okna in na druga izpostavljena mesta;
18. graditi pomožne kmetijske objekte, hleve in pastirske kočice v naravnem okolju, razen za opravljanje kmetijskih dejavnosti v narodnem parku, na podlagi pozitivnega mnenja kmetijsko-svetovalne službe o potrebnosti kmetijskega objekta, hleva ali pastirske kočice za potrebe opravljanja kmetijske dejavnosti v narodnem parku;
19. graditi nove ali povečevati počitniške enote ali spreminjati namembnost obstoječih objektov v počitniške enote;
20. graditi nove planinske in lovske kočice zunaj naselij in območij razpršene poselitve;
21. graditi nova hotelska in apartmajska naselja;
22. graditi nove objekte za kratkotrajno nastanitev zunaj naselij, v naseljih pa le do 80 ležišč;
23. graditi nove gostinske stavbe zunaj naselij in območij razpršene poselitve;
24. graditi nove stanovanjske objekte zunaj naselij, razen gradnje stanovanjskih objektov ali objektov s stanovanjsko-turistično rabo (do 60 turističnih ležišč), ki pomenijo funkcionalno zaokrožitev obstoječe razpršene poselitve in ohranjajo avtohtoni poselitveni vzorec in značilno krajino;
25. graditi nove objekte, ki so posebnega pomena za obrambo, razen na območjih za potrebe obrambe;
26. graditi odlagališča odpadkov in odlagati odpadke v naravno okolje;
27. graditi objekte za hranjenje nevarnih snovi, razen enostavnih objektov za lastne potrebe v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;

28. graditi površinske vodne zbiralnike, razen zbiralnikov za napajanje živine;
29. širiti obstoječa smučišča ali graditi nova;
30. graditi objekte na obstoječih smučiščih, razen smučarskih prog, žičniških naprav in stavb žičniških naprav ter izvajanja vzdrževalnih del;
31. graditi nove objekte ali postavljati naprave za proizvodnjo energije zunaj naselij, razen iz obnovljivih virov za samooskrbne potrebe, kjer ni možnosti priključitve na javno energetska omrežje;
32. graditi oziroma urejati nova vzletno-pristajalna mesta za zrakoplove, razen ureditve izven letaliških pristajališč za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah;
33. graditi nove nadzemeljske prenosne energetske, telekomunikacijske in komunalne vode, razen na območjih, kjer bi vkop lahko negativno vplival na ugodno stanje živalskih ali rastlinskih vrst, njihovih habitatov, habitatnih tipov oziroma naravnih vrednot, in za potrebe radionavigacijskih objektov ter naprav za mednarodni zračni promet;
34. izvajati ukrepe ali gradnje, ki bi spreminjali vodni režim, obliko struge ali kakor koli vplivali na naravne razmere vodnih in priobalnih zemljišč, razen za potrebe oskrbe s pitno vodo ali zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda;
35. odvzemati mivko, pesek in prod iz strug vodotokov ter vodnih in priobalnih zemljišč, razen za potrebe v narodnem parku s soglasjem upravljavca narodnega parka;
36. odpirati nova območja za izkoriščanje mineralnih surovin;
37. odvzemati grušč z melišč;
38. uporabljati čolne z motorji z notranjim izgorevanjem, razen za reševanje;
39. uporabljati motorne sani in druga vozila na motorni pogon za vožnjo po snegu in ledu, razen za oskrbo planinskih koč in smučišč ter za urejanje smučarskih tekaških prog s soglasjem upravljavca narodnega parka in za reševanje;
40. leteti z zrakoplovi pod 1000 čevlji (304,8 metri) nad najvišjo trenutno točko oziroma oviro med letenjem, razen za potrebe vzdrževanja in oskrbovanja objektov pod pogoji, določenimi v načrtu upravljanja, zaradi zagotavljanja obrambe države, zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, izvajanja policijskih nalog, znanstvenoraziskovalne dejavnosti in meteorološke službe ter s soglasjem upravljavca narodnega parka izvajati geodetsko, filmsko, video in dokumentarno snemanje narodnega parka;
41. vzletati in pristajati z jadralnimi padali, zmaji ali z baloni, razen na za to določenih mestih, kjer ta dejavnost ne ogroža ciljev narodnega parka, s soglasjem upravljavca narodnega parka;
42. parkirati motorna vozila, počitniške prikolice ali motorna vozila, ki se uporabljajo za prebivanje, zunaj za to določenih mest;

43. voziti, ustavljati, parkirati ali organizirati vožnje z motornimi vozili in s kolesi v naravnem okolju, razen za službene vožnje javne gozdarske, naravovarstvene, zdravstvene, reševalne in veterinarske službe, pri inšpekcijskem nadzoru, delu preiskovalnih sodnikov in državnih tožilcev, obrambe, zaščite in reševanja, policije, gorskih in jamskih reševalcev ter gasilcev, za vožnje pri opravljanju lovskočuvajske in ribiškočuvajske ter kmetijsko-svetovalne službe, gospodarjenja z gozdovi in divjadjo, opravljanja kmetijskih, geodetskih, geoloških del in urejanja voda;

44. voziti z motornimi vozili na državnih, občinskih, gozdnih in kmetijskih cestah ter javnih poteh za namene organiziranih športnih, testnih, kros in podobnih voženj ter v reklamne, tekmovalne in podobne namene;

45. kuriti ogenj zunaj za to urejenih mest, razen za namene kmetijske dejavnosti in varstva gozdov;

46. šotoriti ali taboriti zunaj za to določenih mest, razen na mestih, kjer ta dejavnost ne ogroža ciljev narodnega parka in s soglasjem upravljavca narodnega parka;

47. puščati pse s povodca zunaj naselij, razen pri izvajanju lova in paše ter pri izvajanju nalog policije, vojske in gorske reševalne službe;

48. izvajati turistične, športne ali rekreacijske dejavnosti, razen ribolova po predpisih, ki urejajo sladkovodno ribištvo, na vodotokih in stoječih vodah, razen na za to določenih mestih, kjer ta dejavnost ne ogroža ciljev narodnega parka in s soglasjem upravljavca narodnega parka;

49. jezdit konje zunaj za to določenih poti;

50. snemati filme, videospote in druge videoprodukte za javno predvajanje, katerih vsebina je v nasprotju z nameni in s cilji narodnega parka, kar se preverja s soglasjem upravljavca narodnega parka;

51. izvajati vojaške vaje in usposabljanja zunaj območij za potrebe obrambe, razen usposabljanja v gorništvu ter za zaščito in reševanje oziroma v primeru poslabšanja varnostnih razmer ter vojne nevarnosti;

52. uporabljati pirotehnična sredstva v naravnem okolju, razen za potrebe obrambe, zaščite in reševanja, ter eksplozivna sredstva, razen za dovoljene namene.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se lahko izda dovoljenje za odstranitev objekta.

(3) Varstveni režimi iz prvega odstavka tega člena se podrobneje prostorsko in časovno umestijo in opredelijo v načrtu upravljanja.

14. člen

(ugotavljanje škodljivosti ravnanj, posegov in dejavnosti)

(1) Poleg ravnanj, posegov in dejavnosti iz prvega odstavka prejšnjega člena, prvega odstavka 15. člena in 17. člena tega zakona ogrožajo narodni park še tista ravnanja, posegi in dejavnosti, za katere se v postopku priprave prostorskih aktov, načrtov rabe naravnih dobrin,

načrtov urejanja voda ali v postopku izdaje konkretnih upravnih odločb ugotovi, da bi lahko ogrozili cilje narodnega parka v taki meri, da bi se bistveno spremenile ali ogrozile tiste lastnosti, ki so pomembne za ohranitev naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in kulturne dediščine v narodnem parku.

(2) Škodljivost ravnanj, posegov ali dejavnosti iz prejšnjega odstavka se ugotovi v postopku celovite presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje, presoje sprejemljivosti in v drugih predpisanih postopkih, ki se izvajajo po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, upravljanja voda, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine.

(3) Na podlagi ugotovljene škodljivosti ravnanj, posegov ali dejavnosti iz prvega odstavka tega člena se tako ravnanje, poseg ali dejavnost dovoli ob hkratni določitvi obveznih pogojev za omilitev škodljivih vplivov na narodni park ali pa se prepove.

15. člen

(varstveni režim v prvem varstvenem območju)

(1) V prvem varstvenem območju je poleg prepovedi iz 13. člena tega zakona prepovedano tudi:

1. spreminjati obliko in sestavo površja, razen v primerih, določenih s tem zakonom;
2. odvzemati iz narave rastline prostoživečih vrst vključno z glivami, razen za znanstvenoraziskovalne in izobraževalne namene in s soglasjem upravljavca narodnega parka;
3. doseljevati in ponovno naseljevati v naravo živali prostoživečih vrst, razen zaradi izvajanja ukrepov varstva živali prostoživečih vrst po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, in državnega monitoringa voda po predpisih, ki urejajo vode;
4. loviti divjad in ribe;
5. gospodariti z gozdovi;
6. pasti živali zunaj za to določenih območij planin ali brez pašnih redov;
7. odvzemati mivko, pesek in prod iz strug vodotokov ter vodnih in priobalnih zemljišč, razen zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda;
8. izvajati melioracijska dela, razen poseka dreves in grmičevja za redno vzdrževanje in urejanje pašnikov in poti na za to določenih območjih planin v načrtu upravljanja ter za urejanje obstoječe mreže kolovozov in poljskih poti za dostop na te planine pod pogoji, določenimi v načrtu upravljanja;
9. graditi nove in rekonstruirati obstoječe objekte tako, da se poveča obseg ali spremeni njihovo namembnost, ter postavljatičasne objekte, razen:
 - mlekarn in hlevov, vendar samo na za to v načrtu upravljanja določenih območjih planin in če je njihova raba povezana s pašo;
 - objektov za preprečevanje ali zmanjševanje obstoječega obremenjevanja okolja;

- objektov za evidentiranje in sledenje meteoroloških, hidroloških, agroloških in ekoloških razmer ter geoloških, seizmoloških in drugih geofizikalnih pojavov, če ti ne zahtevajo cestne povezave in nimajo ležišč;

10. graditi nove in širiti obstoječe ceste, kolovoze, poljske in druge poti;

11. graditi novo gozdno infrastrukturo;

12. graditi nadomestne objekte, razen če so namenjeni kmetijski dejavnosti, povezani s pašo na planinah, določenih v načrtu upravljanja;

13. spreminjati namembnost obstoječih objektov ali njihovih delov;

14. nadelavati nove planinske, turistične in druge poti ter steze, jih širiti ter označevati, razen označevati zgodovinske in tematske poti s soglasjem upravljavca narodnega parka;

15. izvajati gostinsko dejavnost in nuditi prenočišča na planini, razen v okviru dopolnilne dejavnosti na planini;

16. prirejati javne shode in prireditve ter organizirati športna tekmovanja, razen če ne povzročajo prekomerne obremenitve s hrupom in če nimajo neugodnih vplivov na cilje narodnega parka, s soglasjem upravljavca narodnega parka;

17. kopanje, potapljanje, čolnarjenje in druge rekreacijske dejavnosti na jezerih in vodotokih;

18. voziti motorna vozila na gozdnih in kmetijskih cestah, razen za vožnje, ki so dovoljene v 43. točki prvega odstavka 13. člena tega zakona;

19. voziti se s kolesom, razen na gozdnih in kmetijskih cestah, planinskih in drugih poteh ter nekategoriziranih gozdnih prometnicah, ki so določene v načrtu upravljanja.

(2) Dopolnilna dejavnost na planini iz 15. točke prejšnjega odstavka je z dejansko planinsko pašo povezana dejavnost, ki se opravlja na kmetijskem gospodarstvu - planini v času paše in omogoča nosilcem ali nosilkam (v nadaljnjem besedilu: nosilec) planinske paše boljše rabo proizvodnih zmogljivosti ter delovne sile na planini. Kot dopolnilni dejavnosti na planini se lahko opravljata samo predelava mleka in turizem na planini v največ enem, posebej za to urejenem objektu za vsako od obeh dejavnosti.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena so v prvem varstvenem območju dopustne gradnje, rekonstrukcije in nadomestne gradnje objektov na poplavnih, erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih, ki so potrebne zaradi neposredno grozečih naravnih in drugih nesreč ali zato, da se preprečijo oziroma zmanjšajo njihove posledice, ter objektov za zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih nesrečah.

(4) Ne glede na določbo 4. točke prvega odstavka tega člena je:

- zaradi preprečevanja pojava in širjenja nalezljivih boleznih ali ob porušenem naravnem ravnovesju zaradi prekomernega povečanja populacije ene vrste divjadi nad nosilno kapaciteto ekosistema, tako da so izkazani neugodni vplivi na druge živalske ali rastlinske vrste, v prvem varstvenem območju dopustno odvzemati divjad iz narave na posebej za to določenih območjih;

- dopusten odvzem divjadi in rib iz narave za znanstvenoraziskovalne namene in izvajanje ukrepov varstva živali prostoživečih vrst po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, s soglasjem upravljavca narodnega parka;

- dopustno pobiranje divjadi ali njenih delov v okviru opravljanja nalog upravljanja z loviščem v skladu s predpisi, ki urejajo divjad in lovstvo.

(5) Obseg območij ter vsebina in čas trajanja upravljaljskega ukrepa za divjad iz prve alineje prejšnjega odstavka se določijo v letnih lovskoupravljaljskih načrtih Triglavskega lovsko upravljaljskega območja, ki jih pripravi Zavod za gozdove Slovenije na predlog upravljavca narodnega parka po predpisih, ki urejajo divjad in lovstvo.

(6) Ne glede na določbi 5. in 11. točke prvega odstavka tega člena je v prvem varstvenem območju dopustno izvajanje nujnih varstvenih ukrepov, brez izkoriščanja gozdov, ki so namenjeni ohranjanju in krepitvi varstvenih funkcij gozdov in zagotavljanju nujnih varstvenih ukrepov v gozdovih, ter izgradnja nujno potrebne gozdne infrastrukture za izvedbo teh ukrepov. Vrsta, način, obseg in trajanje ukrepov in zanje potrebna gozdna infrastruktura se določijo v gozdnogojitvenih načrtih, ki jih ob soglasju upravljavca narodnega parka pripravi Zavod za gozdove Slovenije.

(7) Varstveni režimi iz prvega odstavka tega člena se podrobneje prostorsko in časovno umestijo in opredelijo v načrtu upravljanja.

(8) Vlada predpiše dodatne pogoje, ki določijo podrobnejše značilnosti, obseg in način opravljanja dopolnilne dejavnosti na planini v narodnem parku kot vrsto dopolnilne dejavnosti na kmetiji ob upoštevanju naravnih razmer in obremenjenosti ter skladno s cilji narodnega parka in načrtom upravljanja.

(9) V postopku izdaje dovoljenja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji po predpisih, ki urejajo kmetijstvo, sodeluje upravljavec narodnega parka z mnenjem.

16. člen

(varstveni režim v drugem varstvenem območju)

(1) V drugem varstvenem območju veljajo prepovedi iz 13. in 15. člena tega zakona, pri čemer je dovoljeno:

1. pasti živali po predpisih, ki urejajo kmetijstvo;
2. vzdrževati obstoječe dostope do kmetijskih zemljišč in postavljati senike zaradi opravljanja kmetijske dejavnosti;
3. sonaravno gospodariti z gozdom skladno z gozdnogospodarskim načrtom;
4. loviti divjad skladno z lovskoupravljaljskim načrtom;
5. voziti se z motornimi vozili po kmetijskih in gozdnih cestah, določenih z načrtom upravljanja.

(2) Poleg izjem iz prejšnjega odstavka je v drugem varstvenem območju na območju Bohinjskega jezera z okolico dovoljeno tudi:

1. loviti ribe skladno z ribiškogojitvenim načrtom;
2. graditi nadomestne pomole na južni obali Bohinjskega jezera na lokacijah obstoječih zakonito zgrajenih pomolov;
3. zgraditi čolnarno na lokaciji Pod skalco po predpisih, ki urejajo zagotavljanje varne plovbe po celinskih vodah, s katerimi je upravljanje s pristanišči določeno kot lokalna gospodarska javna služba;
4. kopanje, potapljanje, drsanje, čolnarjenje in jadranje;
5. začasno sezonsko postaviti nujno opremo, ki je po predpisih, ki urejajo varstvo pred utopitvami, potrebna za ureditev območij kopalnih voda v Fužinarskem zalivu na Veglju.

(3) V območju iz prejšnjega odstavka je prepovedana širitev obstoječega kampa.

17. člen

(varstveni režimi v ožjih zavarovanih območjih)

(1) Poleg prepovedi iz 13., 15. ali 16. člena tega zakona je v naslednjih ožjih zavarovanih območjih, glede na to, v katerem varstvenem območju se ožje zavarovano območje ali njegov del nahaja, prepovedano tudi:

1. v naravnih rezervatih: Log pod Mangrtom - Ruševa glava in Kukla - Razor: izvajati posege, dejavnosti in ravnanja, razen gibati se po obstoječih poteh;

2. v naravnih spomenikih: Krn - Rdeči rob, Mangrt - vrh, sedlo in južna pobočja ter Jama pod Rdečo skalo (Mangrška jama), Morež - južna pobočja, Kriški podi - kraška uravnava in jezera, Dupeljsko jezero, Krnsko jezero, Jezero v Lužnici, Dolina Triglavskih jezer:

- spreminjati obliko in sestavo površja;

- izvajati zemeljska dela (npr. odkopavati travno rušo);

- graditi objekte vseh vrst, razen rekonstrukcij planinskih koč pod pogoji iz 9. točke prvega odstavka 15. člena tega zakona;

3. v naravnih spomenikih: Mala korita Koritnice, Soteska Koritnice in Klužka korita, Loška stena, Soča - korita Vrsnice, Trenta - Kloma, Trenta - Tonov kamen, Trenta - skali in podor pri Plajerju:

- spreminjati obliko in sestavo površja;

- izvajati zemeljska dela (npr. odkopavati travno rušo);

- graditi objekte vseh vrst in izvajati dela na bregu ali v neposredni bližini bregov, razen ob trdnjavi v Kluških koritih, kjer je dopustna obnova nekdanjega mostu in sedanje brvi čez Koritnico;

- izvajati športne rekreativne dejavnosti, ki bi lahko ogrozile naravne vrednote;

4. v naravnih spomenikih: Tolminka - soteska in korita, Možnica - soteska, korita, slapovi in naravna mostova, Trenta - Mlinarica, Trenta - Zapotok, Zadlaščica:

- graditi objekte vseh vrst in izvajati dela na bregu ali v neposredni bližini bregov, razen izvajanja investicijskih vzdrževalnih in rekonstrukcijskih del zaradi zagotavljanja ustreznih prometnotehničnih in prometnovarnostnih zahtev na obstoječih cestah;

- izvajati športne rekreativne dejavnosti, ki bi lahko ogrozile naravne vrednote;

5. v naravnem spomeniku Pokljuška soteska:

- spreminjati obliko in sestavo površja;

- graditi objekte vseh vrst;

- izvajati zemeljska dela (npr. odkopavanje travne ruše);

- ob vhodu v Pokljuško luknjo spreminjati vegetacijske združbe;

6. v naravnih rezervatih: Mala Pišnica, Sleme nad Tamarjem in Slemenova špica:

- pasti živino, razen na območju naravne vrednote Sleme nad Tamarjam in Slemenova špica,

- graditi objekte vseh vrst, razen rekonstrukcij objektov, gradenj nadomestnih vodnogospodarskih objektov in lovskih koč;

7. v naravnih spomenikih: Fosili v Kozji dnini, Špica v Sedelcih, Grapa pod Travnikom in slap Črne vode, Hornovo okno, Malo Prisojnikovo okno, Peričnik - zgornji in spodnji slap ter naravni most, Okno v južni steni Škrlatice, Okni v Rjavini, Veliko Prisojnikovo okno, Izvir in slap Nadiže, Lipa v Zgornji Radovni, Šum v Blejskem Vintgarju:

- graditi objekte vseh vrst;

8. v naravnem spomeniku Triglav:

- graditi objekte vseh vrst;

- na območju naravne vrednote Triglavski ledenik je prepovedano tudi:

a) postavljati prenosne žičnice;

b) smučati od 1. julija do 1. decembra;

c) izkoriščati led za pridobivanje vode;

9. v naravnih spomenikih Lipa v Zgornji Radovni (Gogalova lipa) in Soča - lipa pred cerkvijo sv. Jožefa:

- sekati, lomiti ali kako drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevo, njegovo deblo, korenine in veje;
- obežati ali postavljati predmete na drevo;
- posegati v tla na površini navpične projekcije krošnje drevesa;

10. v naravnem spomeniku Gorska skupina Martuljek: v delu, ki je v drugem varstvenem območju:

- graditi nove objekte in naprave za proizvodnjo energije ter energetske in komunikacijske vode;
- graditi nove in širiti obstoječe ceste, gozdne ceste, vlake, kolovoze, poljske in druge poti.

(2) Varstveni režimi iz prejšnjega odstavka se podrobneje prostorsko in časovno umestijo in opredelijo v načrtu upravljanja.

18. člen

(izjeme za območja cest)

(1) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona je v območju regionalnih cest Kranjska Gora-Ruska cesta-Vršič-Trenta in ceste Strmec na Predelu-Mangartsko sedlo, znotraj njunega varovalnega pasu po predpisih, ki urejajo ceste, v prvem in drugem varstvenem območju dovoljeno:

1. izvajati investicijska vzdrževalna in rekonstrukcijska dela zaradi zagotavljanja ustreznih prometnotehničnih in prometnovarnostnih zahtev;
2. urejati površine za mirujoči promet na obstoječih lokacijah, ki so določene z načrtom upravljanja;
3. postavljatičasne sezonske objekte, ki so prostorsko in funkcionalno vezani na površine iz prejšnje točke.

(2) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona je v območjih državnih in občinskih cest znotraj njihovega cestnega sveta v drugem varstvenem območju dovoljeno izvajati dejavnosti iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka.

(3) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona se lahko načrtuje in zgradi predor pod Vršičem ter s tem povezane dostopne ceste zaradi prometnovarnostnih zahtev z namenom omogočiti celoletno povezanost Gorenjske in Zgornje Primorske.

19. člen

(območje vpliva sproščanja gensko spremenjenih organizmov zunaj narodnega parka)

(1) Vlada določi na predlog ministrstva območja zunaj narodnega parka, kjer bi sproščanje in uporaba gensko spremenjenih organizmov lahko vplivala na biotsko raznovrstnost v narodnem parku.

(2) V območjih iz prejšnjega odstavka je prepovedano delati z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu ter sproščati in uporabljati gensko spremenjene organizme, zaradi katerih so bila območja določena.

20. člen

(izjeme za upravljavca narodnega parka in opravljanje naravovarstvenih nalog)

(1) Ne glede na prepovedi iz 13., 15., 16. in 17. člena tega zakona se v narodnem parku lahko izvajajo dela za izvedbo posameznih naravovarstvenih nalog in ukrepov, določenih z načrtom upravljanja in skladno s programom dela upravljavca narodnega parka.

(2) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona lahko upravljavec narodnega parka v skladu z načrtom upravljanja gradi, vzdržuje in oskrbuje objekte parkovne infrastrukture v skladu z načrtom upravljanja.

21. člen

(druge izjeme)

(1) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona se v narodnem parku ob naravnih in drugih nesrečah lahko izvajajo naloge zaščite, reševanja in pomoči z zrakoplovi, vozili in drugimi sredstvi, ki jih uporablja Civilna zaščita, Policija, gorski in jamski reševalci, gasilci in druge reševalne službe, vključno s Slovensko vojsko, da se rešijo človeška življenja, premoženje oziroma zavaruje okolje.

(2) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona se v narodnem parku lahko izvajajo nujni obrambni ukrepi v primeru razglasitve izrednega ali vojnega stanja.

(3) Ne glede na prepovedi iz 13., 15. in 16. člena tega zakona se lahko v narodnem parku v skladu z varstvenimi cilji tega zakona, načrtom upravljanja in z njim usklajenih letnih programov ali načrtov izvajanja javne službe urejanja voda in izvajanja ukrepov varstva kulturne dediščine:

- opravljajo naloge obveznih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo vode;

- izvajajo posegi na enotah kulturne dediščine v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.

(4) Naloge iz prve alineje prejšnjega odstavka se lahko izvajajo na podlagi pisne izjave upravljavca narodnega parka, da je njihovo izvajanje usklajeno z načrtom upravljanja oziroma letnim programom dela upravljavca narodnega parka.

2. Pravila ravnanja

22. člen

(načrtovanje in urejanje prostora v narodnem parku)

(1) Prostorski akti države in samoupravnih lokalnih skupnosti morajo biti usklajeni s tem zakonom in načrtom upravljanja.

(2) Za izvedbo razvojnih projektov, ki zahtevajo načrtovanje prostorskih ureditev regionalnega pomena, se za območje parkovnih lokalnih skupnosti lahko pripravi regionalni prostorski načrt, ki se sprejme po predpisih, ki urejajo načrtovanje prostora, na podlagi načrta upravljanja.

(3) Pri načrtovanju prostora v narodnem parku je poleg predpisov, ki urejajo načrtovanje prostora, treba upoštevati tudi naslednja izhodišča:

- nova poselitve se usmerja v obstoječa naselja, pri čemer se zagotavlja ustrezno razmerje med zelenimi in pozidanimi površinami;

- nova infrastruktura se načrtuje znotraj obstoječih infrastrukturnih koridorjev;

- širitev območij naselij je dopustna ob izpolnjevanju pogojev iz četrtega odstavka tega člena;

- razpršeno gradnjo se sanira tako, da se ne povečuje obsega stavbnih zemljišč in se ponovno vzpostavljata za narodni park značilni poselitveni vzorec in značilna krajina;

- novi posegi v prostor na območjih razpršene poselitve se lahko načrtujejo samo, če ohranjajo avtohtone poselitvene vzorce, značilno krajino in ne razvrednotijo kulturne dediščine;

- območja, namenjena za šport in rekreacijo, se načrtujejo v naseljih ali kot razširitev obstoječih tovrstnih območij;

- prenova objektov ima prednost pred novogradnjo;

- novih objektov se ne načrtuje v naravnem okolju, razen nujno potrebne infrastrukture za potrebe odpravljanja posledic naravnih nesreč in oskrbe s pitno vodo;

- rekonstrukcije objektov se:

- a) v prvem in drugem varstvenem območju izvajajo v okviru obstoječih gabaritov in zatečene namembnosti;

- b) odstopanja od obstoječih gabaritov so mogoča le, kadar gre za preprečevanje ali zmanjševanje obstoječega obremenjevanja okolja.

(4) Širitev območij naselij je dopustna, če:

- ne ogroža naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti;

- omogoča ohranjanje takega stanja v prostoru, ki zagotavlja ugodno stanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst;

- ne krni ekosistemske vrednosti in funkcije habitatnih tipov;

- ne ogroža kulturne dediščine;
- ne ogroža identitete in elementov prepoznavnosti narodnega parka;
- ne povečuje obremenitev okolja;
- ne ogroža za narodni park značilnega poselitvenega vzorca in je skladna z režimi iz 13. do 17. člena tega zakona ter splošnimi pogoji, ki jih za širitev naselij določa zakon, ki ureja načrtovanje prostora.

(5) Prostorske ureditve državnega pomena v narodnem parku, ki jih po predpisih, ki urejajo načrtovanje prostora, načrtuje država v narodnem parku, so prostorske ureditve, ki pomembno vplivajo na cilje narodnega parka in so potrebne za varstvo in upravljanje narodnega parka.

23. člen

(ravnanja, posegi in dejavnosti)

(1) Vsako ravnanje, poseg ali dejavnost v narodnem parku je treba izvajati v obsegu, na način in z uporabo tehničnih pripomočkov, ki najmanj ogrožajo cilje narodnega parka, naravno ravnovesje, ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, naravne, krajinske in kulturne vrednote v narodnem parku, kulturno dediščino in sam narodni park.

(2) Pri gradnji novih ali nadomestnih objektov in rekonstrukciji ali obnovi obstoječih se prednostno uporablja materiale, značilne za narodni park, ter graditi skladno z značilnostmi kulturne dediščine v narodnem parku ter na način, ki upošteva stavbno tipologijo območja, še posebej na planinah in v starih vaških jedrih ali stavbnih gručah.

(3) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo kulturne dediščine, predpiše krajinsko tipologijo in z varstvom krajinske pestrosti povezana pravila ravnanja v narodnem parku.

24. člen

(upravljanje in raba naravnih dobrin)

(1) Plani, programi, načrti in drugi akti upravljanja, rabe oziroma gospodarjenja z naravnimi dobrinami za območje narodnega parka morajo biti usklajeni s tem zakonom in z načrtom upravljanja.

(2) Pripravlavec aktov iz prejšnjega odstavka mora v postopku njihove izdelave zagotoviti sodelovanje upravljavca narodnega parka.

(3) Izdelava podrobnejših načrtov upravljanja voda na podlagi predpisov, ki urejajo vode, ter operativnih programov po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, se za območje narodnega parka zagotovi prednostno.

(4) Gozdna infrastruktura in gozdarska investicijska vzdrževalna dela se v narodnem parku načrtujejo, izvajajo in vzdržujejo skladno s cilji narodnega parka.

25. člen

(upravljanje z divjadjo)

(1) Pri načrtovanju upravljanja z divjadjo v narodnem parku se upoštevajo nameni in cilji narodnega parka, pri čemer se v kar največji mogoči meri ohranja naravno populacijsko dinamiko. Pri določanju višine odvzema divjadi iz narave je treba upoštevati gostoto populacije na posameznih varstvenih območjih.

(2) Upravljevec narodnega parka lahko predlaga sprejem ukrepov za ohranitev populacij določene vrste divjadi po predpisih, ki urejajo divjad in lovstvo.

(3) Z ukrepi iz prejšnjega odstavka se določijo omejitve in usmeritve pri upravljanju vrst divjadi, rabi zemljišč in prostem gibanju ljudi v teh območjih ter čas trajanja ukrepa, ki ne sme biti daljši od petih let.

26. člen

(vzpostavitev ekocelic)

(1) V načrtih upravljanja z divjadjo in gozdnogospodarskih načrtih po predpisih, ki urejajo divjad in gozdove, se zaradi ohranitve vrst divjadi in rastlinskih ter živalskih vrst predvidijo kraji in ukrepi za vzdrževanje in vzpostavljanje ekocelic.

(2) Upravljevec narodnega parka mora skladno z načrti upravljanja z divjadjo in gozdnogospodarskimi načrti ter na podlagi načrta upravljanja vzpostaviti ekocelice na lastnih zemljiščih oziroma na zemljiščih, s katerimi upravlja, v soglasju z lastnikom ali lastnico (v nadaljnjem besedilu: lastnik) oziroma uporabnikom ali uporabnico (v nadaljnjem besedilu: uporabnik) zemljišča pa tudi na njihovih zemljiščih.

27. člen

(urejanje prometa v parku)

(1) Ne glede na predpise, ki urejajo javne ceste, in predpise, ki urejajo varnost cestnega prometa, lahko državni organ ali parkovna lokalna skupnost, ki skrbi za upravljanje državnih ali občinskih cest in promet na njih, v soglasju ali na predlog upravljavca narodnega parka, zaradi ogroženosti ali prevelike obremenjenosti narodnega parka omeji uporabo državnih ali občinskih cest za motorna vozila v območju narodnega parka. Zavod za gozdove Slovenije v soglasju ali na predlog upravljavca narodnega parka zaradi ogroženosti ali prevelike obremenjenosti narodnega parka omeji uporabo gozdnih cest v narodnem parku za motorna vozila.

(2) Ne glede na omejitve, določene na podlagi prejšnjega odstavka, se izjeme od omejitev lahko skladno z načrtom upravljanja določijo za:

- lastnike, upravljavce ali najemnike objektov in zemljišč v narodnem parku za dostop do njihovih objektov in zemljišč;

- prebivalce v narodnem parku, stalno in začasno prebivajoče, in njihove goste, za dostop do njihovih prebivališč;

- turiste, ki so nastanjeni v narodnem parku, za dostop do objektov, v katerih so nastanjeni;

- skupinske prevoze ali drugo trajnostno obliko mobilnosti za potrebe turizma;

- izvajanje upravnih nalog, pri inšpekcijskem nadzoru, delu preiskovalnih sodnikov in državnih tožilcev, izvajanju nalog upravljavca narodnega parka, strokovne organizacije, organizacije, pristojne za varstvo kulturne dediščine, policije, gasilcev, vojske, gorske in jamarske reševalne službe, zaščite in reševanja, lovskočuvajske in ribiškočuvajske službe, zdravstvene in veterinarske službe, kmetijsko-gozdarske službe, izvajanju geodetskih del, izvajanju geoloških del, izvajanju planinskega usposabljanja, obvezne državne gospodarske službe urejanja voda, pomoči pri reševanju ob naravnih in drugih nesrečah ter gospodarskih prevozov (prevoz potnikov v cestnem prometu, dostava blaga, opravljanje storitev, prevoza uplenjene divjadi in podobno).

(3) Če je v primerih iz prvega odstavka tega člena zaradi velike obremenjenosti narodnega parka s prometom treba promet usmerjati in urejati ali nadstandardno vzdrževati prometno infrastrukturo, vključno s parkirišči, lahko ministrstvo, pristojno za državne ceste, in ministrstvo, pristojno za gozdne ceste, ter parkovna lokalna skupnost za občinske ceste določijo obveznost plačila cestnin, parkirnin ali drugih pristojbin in njihovo višino ter obenem določijo tudi način in deleže porabe tako pridobljenih sredstev.

(4) Cestnine, parkirnine ali druge pristojbine, pridobljene na podlagi prejšnjega odstavka, so lastni prihodek upravljavcev ali koncesionarjev cest in parkirišč skladno s predpisi. Pridobljena sredstva morajo porabiti namensko, v parkovnih lokalnih skupnostih, kjer so bila sredstva zbrana, pri čemer se prednostno namenijo za zagotavljanje narodnemu parku ustreznega prometnega režima, vzdrževanje cest in parkirišč ter za izgradnjo parkovne infrastrukture skladno z načrtom upravljanja.

28. člen

(znanstvene raziskave)

(1) Znanstvene raziskave v narodnem parku se izvajajo skladno s tem zakonom in načrtom upravljanja ter na podlagi soglasja upravljavca narodnega parka.

(2) V soglasju iz prejšnjega odstavka se odloči o raziskavi, njenem obsegu in načinu, času in poteku njenega trajanja, mogočem strokovnem nadzoru, drugih pogojih poteka znanstvene raziskave zaradi doseganja ciljev in namena narodnega parka in o vsebini poročila o opravljeni znanstveni raziskavi.

(3) Upravljavec narodnega parka lahko sodeluje pri znanstveni raziskavi.

(4) Izvajalec znanstvene raziskave mora po koncu del seznaniti upravljavca narodnega parka s poročilom o opravljeni znanstveni raziskavi.

(5) Upravljavec narodnega parka seznaniti strokovno organizacijo o opravljenih znanstvenih raziskavah v narodnem parku v preteklem koledarskem letu in ji na podlagi zahteve dostavi tudi pridobljene podatke.

29. člen

(smernice in mnenja o upoštevanju)

(1) Naravovarstvene smernice in smernice za varstvo in ohranitev kulturne dediščine, ki se nanašajo na območje narodnega parka in so pripravljene po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, morajo upoštevati določbe tega zakona in načrt upravljanja.

(2) Pri pripravi smernic iz prejšnjega odstavka in mnenja o njihovem upoštevanju sodeluje tudi upravljavec narodnega parka.

30. člen

(soglasja)

(1) Za izvajanje posegov v prostor in gradnjo objektov v narodnem parku se pridobivajo naravovarstveni pogoji in naravovarstvena soglasja po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, in kulturnovarstveni pogoji in kulturnovarstvena soglasja po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, razen če ta zakon ne določa drugače.

(2) Naravovarstveno soglasje je treba pridobiti tudi za gradnjo enostavnih objektov izven območij naselij in razpršene poselitve in izvajanje vzdrževalnih del v javno korist, določenih s predpisi.

(3) V postopku izdaje naravovarstvenega soglasja je treba preveriti tudi, če ravnanja, posegi ali dejavnosti lahko ogrozijo namene in cilje narodnega parka skladno s prvim odstavkom 14. člena tega zakona, in če so bila upoštevana obvezna pravila ravnanja iz 23. člena tega zakona. Za izdajo naravovarstvenega soglasja po tem odstavku se smiselno uporabljajo določbe 105.a člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1 in 8/10 - ZSKZ-B).

(4) Z naravovarstvenim soglasjem se preveri skladnost nameravanega posega in gradenj z določbami tega zakona. Gradbenega dovoljenja ni mogoče izdati brez pravnomočnega naravovarstvenega soglasja.

(5) V postopkih izdajanja pogojev in soglasij iz tega člena, v postopku izdaje dovoljenja za poseg v naravo in postopkih presoje sprejemljivosti posegov v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, in določbami tega zakona sodeluje upravljavec narodnega parka z mnenjem.

31. člen

(soglasje upravljavca narodnega parka)

(1) Ravnanja, posegi in dejavnosti, ki se v narodnem parku lahko izvajajo samo na podlagi soglasja upravljavca narodnega parka, so:

1. znanstvene raziskave;

2. odvzemi mineralov in fosilov v izobraževalne ali znanstvene namene;

3. odvzemi živali prostoživečih vrst, ki niso zavarovane po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, in niso divjad ali ribe, iz narave za namene, določene s tem zakonom;

4. odvzemi mivke, peska in proda iz strug vodotokov ter vodnih in priobalnih zemljišč za namene, določene s tem zakonom;
5. letenje z motornimi zrakoplovi za potrebe geodetskega, filmskega ter dokumentarnega snemanja in znanstvene raziskave;
6. prirejanje javnih shodov, prireditev in športnih tekmovanj;
7. šotorjenje in taborjenje zunaj za to določenih mest;
8. turistične, športne in rekreacijske dejavnosti na vodotokih in stoječih vodah, ki niso ribolov po predpisih, ki urejajo sladkovodno ribištvo;
9. vzletanje in pristajanje z jadralnimi padali, zmaji ali baloni;
10. uporaba motornih sani in drugih vozil na motorni pogon za vožnjo po snegu in ledu v primerih, določenih s tem zakonom;
11. postavljanje znakov za označevanje zgodovinskih in tematskih poti;
12. snemanje filmov, videospotov in videoproduktov za javno predvajanje;
13. odvzemi rastlin prostoživečih vrst, vključno z glivami, v komercialne namene.

(2) V soglasju iz prejšnjega odstavka se odloči o skladnosti nameravanega ravnanja, posega ali dejavnosti z določbami tega zakona in določi pogoje za njeno izvedbo.

(3) Če je za ravnanje, poseg ali dejavnost iz prvega odstavka tega člena treba pridobiti dovoljenje za poseg v naravo ali dovoljenje po drugih predpisih, je pred njegovo izdajo treba pridobiti mnenje upravljavca narodnega parka, ki se obvezno upošteva.

32. člen

(dostopnost narodnega parka)

(1) Obiskovanje in ogledovanje narodnega parka je pod enakimi pogoji dovoljeno vsakomur in je brezplačno, razen v primeru podeljene koncesije za rabo dela narodnega parka.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka minister omeji dostop do naravnih vrednot ali posameznih delov narodnega parka (v nadaljnjem besedilu: del narodnega parka) na podlagi strokovne ocene o ogroženosti, ki jo pripravita skupaj upravljavec narodnega parka in strokovna organizacija ali upravljavec narodnega parka in organizacija, pristojna za varstvo kulturne dediščine. Šteje se, da je ogroženost izkazana, če je v strokovni oceni o ogroženosti verjetno izkazano, da bi ogledovanje ali obiskovanje dela narodnega parka lahko povzročilo nevarnost za ohranitev naravnih vrednot, rastlinskih ali živalskih vrst in njihovih habitatov, habitatnih tipov ter kulturne dediščine.

33. člen

(ureditev in raba delov narodnega parka)

(1) Raba delov narodnega parka je organizirano ogledovanje in obiskovanje delov narodnega parka, ki se lahko tudi javno oglašuje.

(2) Del narodnega parka se lahko v skladu s tem zakonom posebej uredi za ogledovanje in obiskovanje po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave. Del narodnega parka se lahko uredi za ogledovanje in obiskovanje z ureditvijo dostopnih poti, ki lahko na nedostopnem delu narodnega parka vključuje tudi posebno infrastrukturno opremo, na primer: galerije, lestve, varovalne ograje.

(3) Ureditev in raba delov narodnega parka morata potekati ob spoštovanju predpisanih varstvenih režimov in pravil ravnanja na podlagi tega zakona in predpisov, ki urejajo ohranjanje narave.

(4) Deli narodnega parka, ki se lahko uredijo in tisti, ki se lahko rabijo, se določijo v načrtu upravljanja.

(5) Za rabo dela narodnega parka Vlada podeli koncesijo pravni ali fizični osebi, ki je usposobljena za rabo delov narodnega parka in izpolnjuje pogoje, določene v koncesijskem aktu. V koncesijskem aktu se lahko določi, da je treba del narodnega parka, ki je predmet koncesije, urediti za ogledovanje in obiskovanje. Za podeljeno koncesijo se plačuje koncesijska dajatev.

(6) O izbiri koncesionarja ali koncesionarke (v nadaljnjem besedilu: koncesionar) odloči Vlada. Odločitev o podelitvi koncesije za rabo delov narodnega parka se sprejme na podlagi skupnega strokovnega mnenja upravljavca narodnega parka in strokovne organizacije. Pravna ali fizična oseba, ki želi pridobiti koncesijo (v nadaljnjem besedilu: kandidat), mora za pridobitev koncesije izkazati ustrezen pravni naslov za uporabo zemljišč, ki so predmet rabe, in morebitne pripadajoče infrastrukture. Pri izbiri koncesionarja ima prednost kandidat, ki je ob izpolnjevanju razpisnih pogojev za podelitev koncesije predložil naravovarstveno sprejemljivejši predlog rabe dela narodnega parka. Če ima več kandidatov enako število točk, ima prednost kandidat, ki je prebivalec narodnega parka, ali pravna oseba s sedežem v narodnem parku.

(7) Če so zemljišča, potrebna za izvajanje rabe dela narodnega parka, v lasti države, se šteje, da je z odločbo o izbiri koncesionarja dan koncesionarju tudi ustrezen pravni naslov iz prejšnjega odstavka.

(8) Za vprašanja, ki se nanašajo na koncesijo in niso urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja podelitev koncesije na naravnih dobrinah.

34. člen

(uporaba imena narodnega parka, njegovih prevodov in izpeljank ter znaka narodnega parka)

(1) Znak in ime narodnega parka ter njegove izpeljanke in prevode lahko uporablja samo upravljavec narodnega parka. Koncesionar iz prejšnjega člena lahko uporablja samo ime narodnega parka in njegove prevode ter izpeljanke.

(2) Upravljavec narodnega parka lahko uporabi ime narodnega parka ter njegove izpeljanke in prevode tudi v svojem znaku. Uporabo znaka lahko dovoli tudi drugim osebam za proizvode ali storitve, ki so povezane z narodnim parkom.

35. člen

(financiranje projektov iz javnih sredstev)

V narodnem parku se lahko iz javnih sredstev financira ali sofinancira samo tiste razvojne projekte, ki so skladni s cilji narodnega parka.

V. UPRAVLJANJE NARODNEGA PARKA

36. člen

(upravljanje)

(1) Upravljevec narodnega parka je javni zavod. Javni zavod vključuje v upravljanje narodnega parka parkovne lokalne skupnosti, prebivalce narodnega parka, lastnike zemljišč v narodnem parku in zainteresirano javnost.

(2) Ustanovitelj javnega zavoda je Republika Slovenija.

(3) Ustanoviteljske pravice in obveznosti izvršuje Vlada.

(4) Sedež javnega zavoda je v narodnem parku na območju parkovne lokalne skupnosti z največ prebivalci v narodnem parku.

37. člen

(poslovanje javnega zavoda z imenom in znakom narodnega parka)

(1) Javni zavod uporablja pri svojem poslovanju ime narodnega parka, njegove izpeljanke in prevode ter znak narodnega parka.

(2) Uporaba imena narodnega parka, njegovih izpeljank in prevodov ter znaka narodnega parka za potrebe poslovanja javnega zavoda se podrobneje določi s statutom javnega zavoda.

38. člen

(organi javnega zavoda)

(1) Javni zavod ima naslednje organe:

- svet zavoda,

- strokovni svet in

- direktorja.

(2) Sestavo strokovnega sveta, način imenovanja njegovih članov in postopek imenovanja direktorja določa akt o ustanovitvi javnega zavoda.

39. člen

(svet zavoda)

(1) V svetu zavoda, ki je najvišji organ upravljanja, imajo svoje predstavnike ali predstavnice (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) ustanovitelj narodnega parka, parkovne lokalne skupnosti, zainteresirana javnost in delavci ali delavke (v nadaljnjem besedilu: delavec) javnega zavoda.

(2) V svetu zavoda so:

- štiri predstavniki ustanovitelja, ki jih imenuje Vlada, in sicer po enega na predlog ministrstva, pristojnega za ohranjanje narave, ministrstva, pristojnega za varstvo kulturne dediščine, službe Vlade, pristojne za regionalni razvoj, in ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;

- devet predstavnikov parkovnih lokalnih skupnosti, ki jih imenujejo parkovne lokalne skupnosti Bled, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora in Tolmin, in sicer vsaka po enega predstavnika, parkovna lokalna skupnost Bohinj pa imenuje dva predstavnika;

- en predstavnik delavcev, ki ga med seboj izvolijo delavci, zaposleni v javnem zavodu;

- šest predstavnikov zainteresirane javnosti, izmed katerih je en predstavnik Lovske zveze Slovenije, drugi je predstavnik Planinske zveze Slovenije, tretji je predstavnik strokovne javnosti, četrti je predstavnik zainteresiranih nevladnih organizacij, peti in šesti pa sta predstavnika lastnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč v narodnem parku.

(3) Predstavniki zainteresirane javnosti iz četrte alineje prejšnjega odstavka se določijo tako, da ministrstvo pozove k sodelovanju pri upravljanju narodnega parka zainteresirane nevladne in strokovne organizacije. Nevladna organizacija, ki želi sodelovati pri upravljanju narodnega parka, mora imeti pridobljen status društva ali nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja, ohranjanja narave ali varstva kulturne dediščine, ali izkazati aktivno delovanje na območju narodnega parka, ki je usklajeno s cilji narodnega parka. Strokovna organizacija, ki želi sodelovati pri upravljanju narodnega parka, mora izkazati, da njeno delovno področje obsega vedenja in znanja, ki so pomembna za doseganje varstva in razvoja narodnega parka.

(4) Organizacija, ki želi sodelovati pri upravljanju narodnega parka, se prijavi k sodelovanju s pisno prijavo, v kateri navede dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka in predlaga imena kandidatov za člane sveta zavoda. Ministrstvo objavi imena organizacij, ki izpolnjujejo pogoje iz prejšnjega odstavka, in imena predlaganih kandidatov za članstvo v svetu zavoda. Dva člana sveta zavoda izberejo organizacije, ki se prijavijo in izpolnjujejo pogoje iz prejšnjega odstavka, izmed predlaganih kandidatov za člane sveta zavoda.

(5) Predstavnika lastnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč v narodnem parku v svetu zavoda določi Kmetijsko gozdarska zbornica, pri čemer mora v postopku izbire zagotoviti tudi sodelovanje lastnikov kmetijskih zemljišč in gozdov v narodnem parku, ki niso njeni člani, in agrarnih skupnosti, ki so lastnice kmetijskih zemljišč in gozdov v narodnem parku, tako da sta oba predstavnika lastnika kmetijskega zemljišča ali gozda v narodnem parku. Eden predstavlja lastnike iz občin Bovec, Kobarid in Tolmin, drugi pa lastnike iz občin Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice in Kranjska Gora.

(6) Sklepi sveta zavoda, ki se nanašajo na načrt upravljanja in načrt upravljanja z nepremičninami v lasti države v narodnem parku ter statut, akt o sistemizaciji, akt o notranji organizaciji in plačah, program dela, finančni načrt, letno poročilo so veljavno sprejeti, če z njimi soglašajo predstavniki ustanovitelja, v katerih resorno področje sodi narodni park.

(7) Če se predstavnik ustanovitelja iz prejšnjega odstavka opravičeno ne more udeležiti seje sveta zavoda, na kateri se odloča o zadevah iz prejšnjega odstavka, zadošča njegovo pisno soglasje.

40. člen

(posvetovalno telo člana sveta zavoda)

(1) Če so v parkovnih lokalnih skupnostih v narodnem parku vzpostavljeni ožji deli občine skladno s predpisi, ki urejajo lokalno samoupravo, se morajo le-ti strinjati s predlaganim kandidatom za člana sveta zavoda.

(2) Parkovne lokalne skupnosti morajo v primeru iz prejšnjega odstavka skupaj z ožjimi deli občin v narodnem parku ustanoviti posebno posvetovalno telo člana sveta zavoda z njihovega območja.

(3) Član sveta zavoda mora sklicati posvetovalno telo iz prejšnjega odstavka praviloma pred vsako sejo sveta zavoda, obvezno pa dvakrat letno, in sicer ob sprejemu programa dela s finančnim načrtom in letnega poročila.

41. člen

(sodelovanje javnosti na forumu)

(1) Sodelovanje javnosti pri upravljanju narodnega parka se zagotavlja in uresničuje tudi prek foruma zainteresirane javnosti Triglavskega narodnega parka (v nadaljnjem besedilu: forum).

(2) Forum je organizirano javno srečanje fizičnih in pravnih oseb ter pogodbenih skupnosti, ki so zainteresirani za narodni park in želijo sodelovati pri njegovem delovanju, s pristojnim ministrstvom in z javnim zavodom. Forum obravnava dokumente, s katerimi se ureja upravljanje narodnega parka in poroča o njem, razpravlja o stanju v narodnem parku in uresničevanju razvojnih usmeritev, izvajanju predpisanih režimov in pravil ravnanja, sprejema stališča, daje pobude in priporočila glede upravljanja narodnega parka. Seznanani se tudi z načinom upoštevanja sklepov preteklega foruma.

(3) Svet zavoda skliče forum najmanj vsaki dve leti. Pobudo za sklic foruma lahko da javnemu zavodu vsaka pravna ali fizična oseba, ki v pobudi izkaže svoj interes za doseganje ciljev in namena narodnega parka. Pobudi morata biti priložena obrazložitev razlogov za sklic foruma in predlog dnevnega reda.

(4) Če se pobuda za sklic foruma ne sprejme, je treba odločitev o tem z obrazložitvijo razlogov objaviti na spletni strani javnega zavoda.

(5) Sklic foruma se izvede z javnim naznanilom, ki se objavi v sredstvih javnega obveščanja, in sicer najmanj v enem časopisu, ki pokriva celotno državo. Javno naznanilo mora vsebovati

kraj in čas sklica ter predlagani dnevni red. Na forumu se praviloma obravnavajo posamezna področja iz upravljanja parka.

(6) Javni zavod zagotavlja tehnično in administrativno podporo za delovanje foruma.

(7) Minister predpiše način delovanja foruma.

42. člen

(naloge javne službe)

(1) Javni zavod kot javno službo ohranjanja narave na področju upravljanja narodnega parka opravlja naslednje naloge na območju narodnega parka:

1. pripravlja predlog načrta upravljanja;
2. sprejema letne programe dela na podlagi načrta upravljanja in opravlja oziroma skrbi za opravljanje v njem določenih naravovarstvenih nalog;
3. sodeluje s parkovnimi lokalnimi skupnostmi pri doseganju ciljev narodnega parka;
4. spremlja in analizira stanje narave, sestavin biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in naravnih ter krajinskih vrednot;
5. sodeluje s strokovno organizacijo pri pripravi naravovarstvenih smernic, naravovarstvenega mnenja in drugih mnenj, soglasij ter strokovnih gradiv za del, ki se nanaša na območje narodnega parka;
6. sodeluje s strokovno organizacijo pri pripravi predloga naravovarstvenih pogojev in naravovarstvenega soglasja z mnenjem za del, ki se nanaša na območje narodnega parka;
7. izvaja in skrbi za izvajanje ukrepov varstva in naravovarstvenih nalog na območju narodnega parka vključno z ukrepi pogodbenega varstva in skrbništva in ukrepi varstva ter naravovarstvenimi nalogami na delih posebnih varstvenih območij, ki segajo zunaj narodnega parka;
8. usklajuje in spremlja izvajanje znanstvenoraziskovalnih nalog glede narodnega parka;
9. sodeluje pri pripravi razvojnih dokumentov parkovnih lokalnih skupnosti in države;
10. sodeluje pri določitvi in izvedbi projektov, investicij in dejavnosti, za katere se dodeljujejo spodbude oziroma se sofinancirajo na podlagi tega zakona;
11. skrbi za izvajanje razvojnih nalog, ki se neposredno nanašajo na upravljanje narodnega parka, in predlaga razvojne projekte s področja upravljanja narodnega parka in trajnostnega razvoja;
12. svetuje, izvaja in sodeluje pri izvajanju razvojnih projektov v narodnem parku;

13. v sodelovanju s parkovnimi lokalnimi skupnostmi in lastniki nepremičnin v narodnem parku skrbi za vzdrževanje, obnavljanje in varovanje naravnih vrednot na območju narodnega parka;

14. sodeluje z lastniki, najemniki zemljišč in investitorji, jim strokovno pomaga in svetuje;

15. načrtuje, gradi in vzdržuje parkovno infrastrukturo;

16. izvaja vodniško službo po narodnem parku;

17. razvija zavest javnosti o pomenu narodnega parka, varstvu naravnih in krajinskih vrednot, krajinskih značilnosti, kulturne dediščine, ohranjanju biotske raznovrstnosti in o varstvu okolja v narodnem parku;

18. sodeluje z vzgojno izobraževalnimi institucijami v parkovnih lokalnih skupnostih;

19. izvaja mednarodne projekte in programe in sodeluje pri njihovem izvajanju, tudi z namenom pridobivanja sredstev za delovanje narodnega parka, predstavitev in strokovnih raziskavah parka;

20. skrbi za upravljanje obiska narodnega parka in predstavitev narodnega parka, ki vključuje tudi informiranost, interpretacijo in ozaveščanje javnosti o pomenu narodnega parka;

21. zagotavlja dostop do informacij o narodnem parku in vodi informacijske centre, postaje in točke narodnega parka;

22. izvaja druge naloge skladno s tem zakonom.

(2) Javni zavod kot javno službo varstva kulturne dediščine na področju upravljanja narodnega parka opravlja naslednje naloge na območju narodnega parka:

1. sodeluje z organizacijo, pristojno za varstvo kulturne dediščine, pri pripravi gradiv s področja varstva kulturne dediščine, ki se nanašajo na narodni park, ter spremlja stanje kulturne dediščine v narodnem parku;

2. sodeluje z organizacijo, pristojno za varstvo kulturne dediščine, pri pripravi kulturnovarstvenih pogojev in soglasij z mnenjem za del, ki se nanaša na območje narodnega parka;

3. izvaja muzejsko dejavnost, dejavnost varstva premične kulturne dediščine, galerijsko dejavnost po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.

(3) Javni zavod opravlja naloge javne službe upravljanja z Loviščem s posebnim namenom Triglav po predpisih, ki urejajo divjad in lovstvo.

(4) Javni zavod opravlja kot javno službo tudi naloge, ki se nanašajo na upravljanje z nepremičninami v narodnem parku, ki so v lasti države in ki služijo namenom narodnega parka.

(5) Za nepremičnine, ki služijo namenom narodnega parka, se štejejo vse nepremičnine, ki so prešle v last države na podlagi uveljavljene predkupne pravice države, in nepremičnine v prvem varstvenem območju v lasti države.

(6) Vlada s sklepom določi nepremičnine iz četrtega in petega odstavka tega člena.

(7) Podrobnejše naloge glede obsega upravljanja z nepremičninami v lasti države iz četrtega odstavka tega člena se določijo v aktu o ustanovitvi javnega zavoda.

43. člen

(naloge strokovne pomoči in svetovanja)

Javni zavod pri izvajanju 12. in 14. točke prvega odstavka prejšnjega člena deluje zlasti na naslednjih področjih:

- ekološkega kmetovanja, na primer s svetovanjem o primernih načinih kmetovanja, pri pridobivanju ustreznih kmetijskih spodbud, z usmerjanjem v primerne dopolnilne dejavnosti, pri trženju ekoloških kmetijskih pridelkov in s svetovanjem tehnik in aktivnosti, ki prispevajo k ohranjanju krajine;
- ohranjanja kulturne dediščine, na način usmerjanja v primerno rabo, s svetovanjem glede vzdrževanja, obnove, oživljanja in pridobivanjem ustreznih spodbud ter drugo;
- razvoja ekoturizma, s predlaganjem ustreznih oblik turizma in njihove izvedbe;
- gradnje, rekonstrukcije in obnove objektov, z usmerjanjem v ohranjanje poselitvenih in arhitekturnih značilnosti narodnega parka.

44. člen

(druge naloge)

Poleg nalog iz 42. in 43. člena tega zakona opravlja javni zavod tudi naslednje naloge:

1. izvaja raziskovalne naloge v zvezi z upravljanjem narodnega parka;
2. sodeluje z mednarodnimi organizacijami s področja varstva narave;
3. sodeluje s strokovno organizacijo, z organizacijo, pristojno za varstvo kulturne dediščine, ter z upravljavci zavarovanih območij doma in v tujini;
4. sodeluje z vzgojno-izobraževalnimi in znanstveno-raziskovalnimi ustanovami;
5. izvaja naloge za doseganje ciljev mednarodno priznanih oblik varstva območij narave, ki narodni park vključujejo ali se nanj nanašajo;
6. druge naloge, če z njimi soglaša ustanovitelj.

45. člen

(posebne določbe v zvezi z izvajanjem nalog javne službe)

(1) Če javni zavod sklene pogodbo o skrbništvu iz 7. točke prvega odstavka 42. člena tega zakona, imajo, ne glede na predpise, ki urejajo ohranjanje narave, pri izbiri skrbnika oziroma sklenitvi pogodbe o skrbništvu prednost prebivalci narodnega parka in pravne osebe, ki imajo sedež v narodnem parku in ki so za skrbništvo ustrezno usposobljene.

(2) Javni zavod pri opravljanju naravovarstvenih nalog ne plačuje cestnin in drugih dajatev za uporabo infrastrukturnih objektov.

46. člen

(javna pooblastila)

(1) Javni zavod opravlja na podlagi javnega pooblastila naslednje naloge:

1. izvaja neposredni nadzor v narodnem parku, opozarja na kršitve tega zakona, določi rok za odpravo nepravilnosti in uvede ter odloča v postopku o prekršku;
2. izvaja lovskočuvajsko službo v Lovišču s posebnim namenom Triglav;
3. izvaja predkupno pravico države do nakupa nepremičnin v narodnem parku;
4. izdaja mnenja, soglasja, dovoljenja in druge upravne odločbe na podlagi tega zakona in drugih predpisov;
5. upravlja z bazami podatkov, ki se nanašajo na narodni park, uporablja baze podatkov, ki so bile oblikovane z javnimi sredstvi, in na ustrezen način zagotavlja njihovo dostopnost strokovni in drugi javnosti.

(2) Javni zavod ima pravico in dolžnost zastopati interese narodnega parka v vseh upravnih in sodnih postopkih, katerih predmet je narodni park, in je v teh postopkih zastopnik javne koristi.

47. člen

(predkupna pravica države do nakupa nepremičnin)

(1) Država ima v narodnem parku poleg predkupne pravice po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, tudi predkupno pravico do nakupa stavbnih zemljišč na območju narodnega parka ne glede na določbe drugih predpisov.

(2) Predkupno pravico iz prejšnjega odstavka uveljavlja javni zavod v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, glede postopka uveljavljanja predkupne pravice na stavbnih zemljiščih pa se ti predpisi uporabljajo smiselno.

(3) Predkupna pravica se prednostno uveljavlja pri nepremičninah, ki so pomembne za doseganje ciljev narodnega parka skladno z načrtom upravljanja.

48. člen

(pridobivanje in posredovanje podatkov)

(1) Podatke za potrebe nalog, ki jih javni zavod izvaja kot javno službo ali na podlagi javnega pooblastila, javni zavod pridobiva z lastnimi raziskavami, s spodbujanjem in z usmerjanjem raziskav drugih organov in organizacij, iz urejenih zbirk raziskovalnih ustanov in iz predpisanih zbirk podatkov, ki jih vodijo državni organi, javni zavodi, agencije in drugi pooblašteni organi, zlasti iz:

1. zbirk podatkov o vodah in o onesnaženosti zemljišč in voda;
2. zbirk podatkov o podnebjju in vremenu;
3. zbirk podatkov o kmetijstvu in gozdarstvu;
4. registra prostorskih enot;
5. poslovnega registra Slovenije;
6. zemljiškega katastra;
7. zemljiške knjige;
8. zbirk podatkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
9. prostorskega informacijskega sistema;
10. zbirk osebnih podatkov;
11. drugih zbirk, ki se nanašajo na živo in neživo naravo ali vplive, vključno s statističnimi podatki.

(2) Upravljalci podatkovnih zbirk posredujejo podatke brezplačno. Zaračunajo lahko le neposredne materialne stroške. Če skrbnik podatkov omogoča neposredni elektronski dostop do podatkov ali so podatki digitalni, jih javni zavod lahko pridobi ali do njih dostopa v tej obliki. Pri delu s podatki mora biti zagotovljena varnost prenosa in upoštevani predpisi, ki urejajo varovanje osebnih podatkov.

(3) Javni zavod posreduje podatke, potrebne za vodenje in upravljanje zbirk podatkov informacijskega sistema ohranjanja narave, ki je sestavni del informacijskega sistema varstva okolja, strokovni organizaciji in ministrstvu. Podatki morajo biti ustrezno urejeni.

(4) Za izvajanje nalog z delovnega področja javnega zavoda se zbirke podatkov z delovnega področja javnega zavoda lahko povezujejo med seboj in z zbirkami podatkov iz prvega odstavka tega člena.

VI. NAČRT UPRAVLJANJA

49. člen

(načrt upravljanja)

(1) Upravljanje narodnega parka se izvaja na podlagi desetletnega načrta upravljanja.

(2) Načrt upravljanja se obvezno upošteva pri načrtovanju prostora, razvoju in ohranjanju poselitve, opravljanju dejavnosti ter urejanju, upravljanju, rabi in gospodarjenju z naravnimi dobrinami na območju narodnega parka, ohranjanju krajinske identitete ter izvajanju gospodarskih in drugih javnih služb na območju narodnega parka.

50. člen

(vsebina načrta upravljanja)

(1) V načrtu upravljanja se določijo cilji, pomembni za uresničevanje namena narodnega parka, in ukrepi za uresničevanje teh ciljev.

(2) Načrt upravljanja obsega:

- uvodni del, ki podaja osnovne informacije o dokumentu in narodnem parku;

- izhodišča za načrt upravljanja, v katerem je podana splošna ocena stanja in ocena stanja po posameznih področjih v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih, na podlagi ovrednotenja zunanjih in notranjih tveganj, ki se nanašajo na biotsko raznovrstnost in naravne procese, naravne in duhovne vrednote, kulturno dediščino ter gospodarski, prostorski (poselitev, krajina, infrastruktura), kulturni in socialni razvoj ter ohranjanje poselitve glede na cilje narodnega parka;

- dolgoročno zasnovo upravljanja narodnega parka, s cilji in prioritetai na področjih varstva in razvoja ter varstvene in razvojne usmeritve za doseganje teh ciljev po posameznih dejavnostih in območjih, usmeritve za sektorsko, prostorsko in razvojno načrtovanje v narodnem parku in v parkovnih lokalnih skupnostih;

- program izvajanja načrta upravljanja, ki določa načine doseganja ciljev upravljanja narodnega parka, akcijske načrte za izvajanje načrta upravljanja v primerih, ko stopnje izvedljivosti ni mogoče določiti že v načrtu upravljanja, ukrepe, naravovarstvene naloge in projekte za njihovo doseganje z navedbo finančnih virov ter potrebno kadrovske, materialno in strokovno usposobljenostjo in opremljenostjo (človeški viri, oprema, usposobljenost, organizacijska struktura in drugo) in z načini doseganja standardov kakovosti upravljanja narodnega parka;

- prostorski del z umestitvijo in s konkretizacijo varstvenih režimov, pravil ravnanja in razvojnih usmeritev v prostor;

- finančno ovrednotenje načrta upravljanja s predvidenimi viri financiranja in terminskim načrtom;

- prilogo, ki vsebuje inventarizacijo območja.

(3) Načrt upravljanja obsega besedilni in grafični ali kartografski del. Načrt upravljanja se izdelava v digitalni in analogni obliki, ki morata biti med seboj skladni.

(4) Načrt upravljanja vsebuje poleg vsebin, določenih s tem zakonom in predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, tudi:

- okvirni program odkupa, zakupa, najema ali zamenjave zemljišč, ki so v narodnem parku v zasebni lasti, za katerega se v državnem proračunu zagotovijo namenska sredstva;
- izhodišča za usmerjanje obiska v narodnem parku vključno z opredelitvijo območij z omejitvijo obiska, označevanjem, opredelitvijo parkovne infrastrukture in njenim načrtovanjem, opredelitvijo poti, ki so namenjene doseganju ciljev narodnega parka, določitvijo naravnih vrednot in delov narodnega parka, ki se lahko uredijo za ogledovanje in obiskovanje, rabo delov narodnega parka, informacijskimi centri in z metodologijo za izvajanje monitoringa, zlasti z namenom ugotavljanja vplivov obiska;
- izhodišča, usmeritve in ukrepe za okoljsko in naravovarstveno sanacijo razvrednotenih območij, vključno z ukrepi za preprečevanje ali zmanjševanje obstoječega obremenjevanja planinskih koč in drugih objektov v visokogorju;
- izhodišča, strateške in izvedbene cilje, usmeritve in ukrepe za celostno ohranjanje kulturne dediščine, vključno z ukrepi za njeno predstavitev javnosti, izhodišči za usmerjanje obiska ter metodologijo monitoringa nad izvajanjem ukrepov;
- ukrepe za ohranitev poseljenosti;
- ukrepe za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(5) Za izvajanje sprejetega načrta upravljanja se pripravijo akcijski načrti. Vsebina akcijskih načrtov se lahko nanaša na prostorske, vsebinske, finančne ali druge vidike doseganja ciljev načrta upravljanja. Akcijski načrt se mora v primerih, ko je to določeno v načrtu upravljanja pripraviti, lahko pa se pripravi tudi v drugih primerih, in sicer glede na izkazane potrebe upravljanja narodnega parka.

(6) Akcijski načrt pripravi javni zavod, potrdi pa ga ministrstvo. Če se akcijski načrt nanaša na varstvo kulturne dediščine, se pred potrditvijo uskladi z ministrstvom, pristojnim za kulturno dediščino.

(7) Prostorski načrti, načrti rabe naravnih dobrin in razvojni dokumenti se morajo uskladiti z načrtom upravljanja ob njihovi pripravi ali spremembi.

51. člen

(priprava in postopek sprejemanja načrta upravljanja)

(1) Načrt upravljanja strokovno pripravi javni zavod. Pri njegovi pripravi sodelujejo strokovna organizacija, organizacija, pristojna za varstvo kulturne dediščine, organizacije, pristojne za načrtovanje rabe naravnih dobrin in prostora, in parkovne lokalne skupnosti ter osebe, določene v sklepu o začetku postopka priprave načrta upravljanja.

(2) Minister sprejme sklep o začetku postopka priprave načrta upravljanja, v katerem določi območje, temeljne cilje, sodelujoče v postopku priprave, terminski načrt priprave posameznih faz postopka, potrebna finančna sredstva in druge nujno potrebne vsebine za pripravo načrta upravljanja.

(3) Državni in lokalni organi ter organizacije z javnimi pooblastili oziroma izvajalci javnih služb, ki so v sklepu iz prejšnjega odstavka določeni kot sodelujoči v postopku priprave načrta upravljanja, morajo pri pripravi načrta upravljanja sodelovati.

(4) Po sprejemu sklepa o začetku postopka priprave načrta upravljanja se skliče forum zaradi pridobitve stališč javnosti do upravljanja narodnega parka v naslednjem desetletnem obdobju.

(5) Javni zavod pripravi osnutek načrta upravljanja na podlagi tega zakona, predpisov, ki urejajo ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine, izhodišč in usmeritev strokovne organizacije in organizacije, pristojne za varstvo kulturne dediščine, in sicer v delu, ki se nanaša na strokovne naloge obeh organizacij, ter ob upoštevanju stališč, oblikovanih na forumu, in stališč za pripravo načrta upravljanja, ki jih posredujejo osebe iz tretjega odstavka tega člena. Kot strokovne podlage se pri pripravi osnutka načrta upravljanja upoštevajo tudi načrti trajnostnega gospodarjenja in upravljanja z naravnimi dobrinami.

(6) Ko osnutek načrta upravljanja potrdi svet zavoda, ga pošlje parkovnim lokalnim skupnostim v mnenje. Če parkovne lokalne skupnosti v 60 dneh od prejetja osnutka načrta upravljanja ne pošljejo svojega mnenja javnemu zavodu, se šteje, da na ta osnutek nimajo pripomb.

(7) Javni zavod po pridobitvi mnenj parkovnih lokalnih skupnosti dopolni osnutek načrta upravljanja in ga da v 60-dnevno javno obravnavo. Javna obravnava se izvede z javno predstavitevijo v parkovnih lokalnih skupnostih in zbiranjem mnenj, stališč in pripomb. Zaradi obravnave osnutka načrta upravljanja se skliče tudi forum.

(8) Po opravljeni javni obravnavi javni zavod pripravi predlog načrta upravljanja ob upoštevanju mnenj, stališč in pripomb z javne obravnave, stališč parkovnih lokalnih skupnosti in oseb iz tretjega odstavka tega člena. Predlogu načrta upravljanja morajo biti priložena tudi strokovna stališča in obrazložitve mnenj in pripomb parkovnih lokalnih skupnosti in pripomb in stališč z javne obravnave. Strokovna stališča in obrazložitve mnenj, pripomb in stališč zagotovi javni zavod.

(9) Svet zavoda sprejme predlog načrta upravljanja in ga posreduje ministrstvu, ki ga predloži v sprejem Vladi. Vlada sprejme načrt upravljanja z uredbo.

(10) Izvirnik načrta upravljanja hranita ministrstvo in javni zavod, dvojniki pa so na vpogled na sedežih parkovnih lokalnih skupnosti.

52. člen

(spremljanje izvajanja načrta upravljanja)

(1) Javni zavod spremlja izvajanje načrta upravljanja in o njegovem izvajanju celovito poroča Vladi vsakih pet let. Vsaki dve leti pripravi poročilo o izvajanju načrta upravljanja, ki ga posreduje parkovnim lokalnim skupnostim in forumu. Javni zavod poroča o izvajanju načrta upravljanja vsaki dve leti tudi ministrstvu v okviru poročila o opravljenem delu.

(2) Če javni zavod ob pripravi poročil iz prejšnjega odstavka ugotovi, da je treba načrt upravljanja prilagoditi spremenjenim razmeram, pripravi spremembe načrta upravljanja, ki se sprejemajo na enak način kot načrt upravljanja.

(3) Pobudo za spremembo načrta upravljanja lahko poda parkovna lokalna skupnost. Pobuda mora biti utemeljena in mora vsebovati predloge rešitev.

53. člen

(letni program dela in letni finančni načrt)

(1) Javni zavod na podlagi sprejetega načrta upravljanja sprejme svoj finančno ovrednoteni letni program dela.

(2) S programom dela se podrobneje določijo terminski in finančni načrt izvedbe naravovarstvenih, razvojnih in drugih nalog iz programa izvajanja načrta upravljanja, način sodelovanja s prebivalci narodnega parka ter parkovnimi lokalnimi skupnostmi in načini svetovanja pri opravljanju dejavnosti, ki omogočajo trajnostni razvoj v narodnem parku, ter program odkupa, zakupa, najema ali zamenjave zemljišč, ki so v narodnem parku v zasebni lasti.

(3) Javni zavod pošlje program dela in finančni načrt po sprejemu na svetu zavoda ministrstvu, ki ga predloži Vladi v potrditev.

54. člen

(upravljanje z lastnino države v narodnem parku)

(1) Za območje narodnega parka se na podlagi načrta upravljanja pripravi dolgoročni program upravljanja z državno lastnino, ki vključuje izhodišča gospodarjenja in upravljanja z naravnimi dobrinami, ki so v lasti države, program pridobivanja zemljišč v last države, vključno z menjavo zaradi zagotavljanja ciljev narodnega parka, in program upravljanja in gospodarjenja z nepremičninami v narodnem parku, ki so v lasti države.

(2) Sestavni del programa iz prejšnjega odstavka so tudi terminski načrt potrebnih aktivnosti in potrebna finančna sredstva ter viri zanje.

(3) Nosilec priprave programa iz prvega odstavka tega člena je javni zavod, ki pripravi predlog programa in ga predloži ministrstvu. Za pripravo posameznih sestavnih delov programa so zadolžene osebe javnega prava, ki upravljajo oziroma gospodarijo z naravnimi dobrinami v imenu države.

(4) Program iz prvega odstavka tega člena sprejme na predlog ministrstva Vlada kot operativni program s področja varstva okolja.

VII. FINANCIRANJE

55. člen

(viri finančnih sredstev)

(1) Javni zavod pridobiva finančna sredstva za upravljanje narodnega parka, ki obsega naloge iz 42., 43., 44. in 46. člena tega zakona:

- iz državnega proračuna;

- z vstopninami, dotacijami in z donacijami;
- s sredstvi, pridobljenimi z upravljanjem nepremičnin;
- s prihodki od prodaje blaga in storitev, ki jih opravlja;
- iz različnih mednarodnih programov pomoči;
- s pridobivanjem sredstev na podlagi sofinanciranja programov in projektov, ki so skladni z namenom ustanovitve parka, iz sredstev lokalnih, državnih in mednarodnih skladov, ustanov oziroma drugih organizacij;
- iz drugih virov.

(2) Finančna sredstva iz proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti se lahko zagotovijo skladno z njihovimi programi oziroma s sprejetim načrtom upravljanja.

(3) Finančna sredstva za izvajanje načrta upravljanja se lahko zagotovijo tudi iz kreditnih sredstev Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja, skladno z njegovim sprejetim poslovnim in finančnim načrtom.

56. člen

(poraba sredstev iz državnega proračuna)

(1) Finančna sredstva iz državnega proračuna se na podlagi programa dela javnega zavoda in načrta upravljanja zagotavljajo tudi za izvajanje naravovarstvenih in razvojnih nalog, pri čemer se 50 odstotkov sredstev nameni za izvajanje naravovarstvenih nalog, 50 odstotkov sredstev pa za izvajanje razvojnih nalog.

(2) Naravovarstvene naloge iz prejšnjega odstavka se nanašajo tudi na:

- nakup in zakup nepremičnin v narodnem parku;
- ukrepe varstva narave in kulturne dediščine;
- načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje parkovne infrastrukture;
- podporo aktivnostim, ki prispevajo k vzdrževanju in ohranjanju za narodni park tipične krajine.

(3) Razvojne naloge iz prvega odstavka tega člena se nanašajo tudi na:

- javni prevoz in urejanje prometa;
- družbene, kulturne in gospodarske projekte oziroma dejavnosti, ki podpirajo uresničevanje ciljev narodnega parka (npr.: osnovna oskrba prebivalcev);
- ukrepe, ki zagotavljajo trajnostni razvoj in ohranjanje poseljenosti v narodnem parku;
- druge razvojne usmeritve iz petega odstavka 10. člena tega zakona.

VIII. NADZOR

57. člen

(neposredni nadzor v naravi)

(1) Neposredni nadzor v naravi (v nadaljnjem besedilu: neposredni nadzor) nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter predpisov, ki urejajo ohranjanje narave, v narodnem parku, zagotavlja javni zavod po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, in tem zakonu.

(2) Če javni zavod pri izvajanju neposrednega nadzora ugotovi, da so kršene določbe tega zakona, ki presegajo pristojnosti naravovarstvenega nadzornika, ima pravico in dolžnost, da predlaga pristojnemu inšpektorju ukrepanje.

(3) Javni zavod usklajuje izvajanje nalog neposrednega nadzora v narodnem parku, ki so širšega pomena oziroma v katerih izvajanje so vključeni tudi drugi izvajalci neposrednega nadzora v naravi, in se povezuje z izvajalci inšpekcijskega nadzora v narodnem parku.

(4) Javni zavod zagotavlja kot upravljavec Lovišča s posebnim namenom Triglav tudi nadzor po predpisih, ki urejajo divjad in lovstvo.

58. člen

(naravovarstveni nadzorniki in prostovoljni nadzorniki)

(1) Naravovarstveni nadzornik ali naravovarstvena nadzornica (v nadaljnjem besedilu: naravovarstveni nadzornik) in prostovoljni nadzornik ali prostovoljna nadzornica (v nadaljnjem besedilu: prostovoljni nadzornik), organizirana v nadzorni službi javnega zavoda, izvajata neposredni nadzor v narodnem parku. Pogoji in načini delovanja naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov ter nadzorne službe se določijo v splošnem aktu javnega zavoda.

(2) Prostovoljni nadzorniki, ki niso vključeni v organiziran nadzor po tem členu, ne smejo delovati v narodnem parku, razen v soglasju z javnim zavodom.

(3) Naravovarstveni in prostovoljni nadzorniki v narodnem parku imajo službeni znak, izkaznico in uniformo, po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, pri čemer uporabljajo tudi znak narodnega parka. Položaj uradne osebe se izkazuje z izkaznico.

59. člen

(ravnanja in ukrepi naravovarstvenega nadzornika)

(1) Naravovarstveni nadzornik pri opravljanju nalog neposrednega nadzora samostojno vodi postopek in odloča o prekrških v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(2) Če naravovarstveni nadzornik pri izvajanju neposrednega nadzora po tem zakonu naleti na fizični odpor ali če tak odpor lahko utemeljeno pričakuje, lahko zahteva pomoč policije.

(3) Izjave naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov in materialni dokazi, ki jih zberejo glede dejanj, na podlagi katerih se ukrepa v inšpekcijskem postopku, se v postopku

inšpekcijskega nadzora lahko štejejo za dokaz, pridobljen skladno z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, če je za vodenje inšpekcijskega postopka to potrebno.

(4) Naravovarstveni nadzorniki so dolžni ob vsakem času preprečevati prekrške po tem zakonu in po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, ter ukrepati in uporabiti z zakonom določena pooblastila, če so zaradi prekrška ogroženi cilji parka ali grozi nevarnost uničenja ali poškodovanja naravne vrednote ali njenega dela.

(5) Če zavezanec za ravnanja ali dela, ki jih izvaja ali jih je izvedel, ni pridobil soglasja oziroma dovoljenja po določbah 30. in 31. člena tega zakona in so ta dela s 64. členom tega zakona opredeljena kot prekršek, naravovarstveni nadzornik izreče opozorilo. Naravovarstveni nadzornik najprej zagrozi zavezancu, da bo uporabil denarno kazen, če ne bo izpolnil svoje obveznosti v danem roku. Če dani rok preteče brez uspeha, se denarna kazen, s katero je naravovarstveni nadzornik zagrozil, takoj izterja, obenem pa se mu določi nov rok za izpolnitev obveznosti in se mu zagrozi z novo denarno kaznijo.

(6) Prva denarna kazen, ki se izreče za prisilitev po prejšnjem odstavku, ne sme presegati 1.000 eurov, vsaka poznejša denarna kazen za prisilitev je lahko znova izrečena do tega zneska.

(7) Za vprašanja, ki se nanašajo na izvršbo s prisilitvijo in niso urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

60. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov in konkretnih upravnih odločitev opravljajo inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine, varstvo okolja, ribištvo ter divjad in lovstvo ter gozdarski, kmetijski, gradbeni in tržni inšpektorji.

(2) Uresničevanje določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov in posamičnih aktov in ukrepov, izdanih na njihovi podlagi, ki se nanašajo na delovna področja drugih ministrstev, nadzorujejo tudi inšpektorji, pristojni za nadzor teh delovnih področij skladno z zakonom.

(3) Inšpektor, pristojen za ohranjanje narave, ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, če ugotovi, da so kršene določbe tega zakona, predpisov oziroma aktov, izdanih na njihovi podlagi, še pooblastilo nadzirati rabo delov narodnega parka glede njihove usklajenosti z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, in pristojnosti:

1. odrediti vzpostavitev naravnih vrednot ali sestavin biotske raznovrstnosti v prejšnje stanje, odpravo škode oziroma sanacijo na stroške povzročitelja, v skladu s predhodno pridobljenim strokovnim mnenjem strokovne organizacije;

2. odrediti prepoved izvajanja posega ali opravljanja dejavnosti, ki se izvaja v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi;

3. odrediti prepoved izvajanja posega, če se poseg izvaja brez naravovarstvenega soglasja oziroma v nasprotju z njim ter brez soglasja upravljavca narodnega parka ali v nasprotju z njim;
4. odrediti zaseg predmetov, s katerimi je bil povzročen prekršek po tem zakonu;
5. odrediti zaseg predmetov, ki so nastali s storitvijo prekrška po tem zakonu;
6. odrediti zaseg ali odvzem živali, če se z njimi ravna v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, in njihovo izročitev zatočišču;
7. odrediti zaseg ali odvzem rastlin, če se z njimi ravna v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, in njihovo uničenje, izročitev ali prodajo;
8. odrediti druge ukrepe v skladu s tem zakonom ali na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(4) Pritožba zoper odločbo, ki jo izda pristojni inšpektor v postopku inšpekcijskega nadzora v primerih iz prejšnjega odstavka, ne zadrži njene izvršitve.

(5) Če inšpektor pri izvajanju inšpekcijskega nadzora po tem zakonu naleti na fizični odpor ali če tak odpor lahko utemeljeno pričakuje, lahko zahteva pomoč policije.

(6) Pristojni inšpektor izreče ustno odločbo in takoj odredi izvršitev odločbe, kadar je to potrebno zaradi preprečitve dejavnosti, zaradi katere bi lahko nastala neposredna nevarnost za obstoj naravne vrednote, biotsko raznovrstnost ali je neposredno ogroženo naravno ravnovesje.

(7) Pristojni inšpektor mora v osmih dneh od izreka ustne odločbe izdelati odločbo tudi v pisni obliki.

61. člen

(odločanje o prekrških)

(1) Javni zavod je prekrškovni organ, katerega pooblaščen osebe vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 64. in 65. členu tega zakona. V vseh drugih primerih odloča o prekrških inšpekcijski organ, v čigar delovno področje sodi obravnavana zadeva, in sicer:

- inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 1., 2., 3., 4., 5., 6., 19., 21., 23., 29. in 30. točki prvega odstavka 62. člena tega zakona ter 1., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 18., 19., 20. in 21. točki prvega odstavka 63. člena tega zakona;

- inšpektorji, pristojni za divjad in lovstvo ter ribištvo, vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 4. točki prvega odstavka 62. člena tega zakona ter 2. in 12. točki prvega odstavka 63. člena tega zakona;

- gozdarski inšpektorji vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 26. točki prvega odstavka 62. člena tega zakona ter 1., 11. in 14. točki prvega odstavka 63. člena tega zakona;

- kmetijski inšpektorji vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 3., 4. in 13. točki prvega odstavka 63. člena tega zakona;

- gradbeni inšpektorji vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 22., 24., 25., 27. in 28. točki prvega odstavka 62. člena tega zakona ter 7., 16. in 17. točki prvega odstavka 63. člena tega zakona;

- tržni inšpektorji vodijo in odločajo v postopku o prekrških po 15. točki prvega odstavka 63. člena tega zakona.

(2) O prekršku odločajo organi iz prejšnjega odstavka v skladu z določbami tega zakona, zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakona, ki ureja prekrške.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

62. člen

(hujši prekrški)

(1) Z globo od 25.000 do 200.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. izvaja posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere na območju narodnega parka in posledično negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (1. točka prvega odstavka 13. člena);

2. izvaja posege in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu ali na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote (2. točka prvega odstavka 13. člena);

3. izvaja posege in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za narodni park značilne krajinske gradnike ali značilne krajinske ali poselitvene vzorce (3. točka prvega odstavka 13. člena);

4. naseli ali goji rastline ali živali tujerodnih prostoživečih vrst (5. točka prvega odstavka 13. člena);

5. dela z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, sprostijo gensko spremenjene organizme v okolje ali jih uporablja (9. točka prvega odstavka 13. člena);

6. izravna grbinaste travnike (11. točka prvega odstavka 13. člena);

7. gradi novo ali povečuje počitniško enoto ali spremeni namembnost obstoječega objekta v počitniško enoto (19. točka prvega odstavka 13. člena);

8. gradi novo planinsko ali lovsko kočo zunaj naselij in območij razpršene poselitve (20. točka prvega odstavka 13. člena);

9. gradi novo hotelsko ali apartmajsko naselje (21. točka prvega odstavka 13. člena);

10. gradi nov objekt za kratkotrajno nastanitev izven naselja ali v naselju z več kot 80 ležišči (22. točka prvega odstavka 13. člena);

11. gradi novo gostinsko stavbo zunaj naselja ali območja razpršene poselitve (23. točka prvega odstavka 13. člena);
12. gradi nov stanovanjski objekt zunaj naselja, ki ni stanovanjski objekt ali objekt s stanovanjsko-turistično rabo in ne predstavlja funkcionalne zaokrožitve obstoječe razpršene poselitve, ne ohranjanja avtohtonega poselitvenega vzorca in ne ohranjanja značilne krajine (24. točka prvega odstavka 13. člena);
13. gradi nov objekt, ki je posebnega pomena za obrambo zunaj območja za potrebe obrambe (25. točka prvega odstavka 13. člena);
14. gradi odlagališče odpadkov (26. točka prvega odstavka 13. člena);
15. gradi objekt za hranjenje nevarnih snovi in ne gre za enostavni objekt za lastne potrebe (27. točka prvega odstavka 13. člena);
16. gradi površinski vodni zbiralnik in ne gre za zbiralnik za napajanje živine (28. točka prvega odstavka 13. člena);
17. razširi obstoječe smučišče ali gradi novo (29. točka prvega odstavka 13. člena);
18. gradi nov objekt ali postavi napravo za proizvodnjo energije, ki ni iz obnovljivih virov ali ne služi za samo oskrbne potrebe, zunaj naselja in obstaja možnost priključitve na javno energetska omrežje (31. točka prvega odstavka 13. člena);
19. gradi ali uredi novo vzletno-pristajalno mesto za zrakoplove in ne gre za ureditev izven letališkega pristajališča za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah (32. točka prvega odstavka 13. člena);
20. gradi nov nadzemljski prenosni energetski, telekomunikacijski ali komunalni vod na območju, kjer vkop ne more negativno vplivati na ugodno stanje živalskih ali rastlinskih vrst, njihovih habitatov, habitatnih tipov oziroma naravnih vrednot, ali ne gre gradnjo voda za potrebe radionavigacijskih objektov ter naprav za mednarodni zračni promet (33. točka prvega odstavka 13. člena);
21. izvaja ukrepe ali gradnje, ki spreminjajo vodni režim, obliko struge ali kakorkoli vplivajo na naravne razmere vodnih in priobalnih zemljišč, z izjemo del za potrebe oskrbe s pitno vodo ali varstva pred škodljivim delovanjem voda (34. točka prvega odstavka 13. člena);
22. odpre novo območje za izkoriščanje mineralnih surovin (36. točka prvega odstavka 13. člena);
23. spremeni obliko ali sestavo površja v prvem varstvenem območju, razen v primerih določenih s tem zakonom (1. točka prvega odstavka 15. člena);
24. gradi nove, rekonstruira obstoječe objekte tako, da se poveča njihov obseg ali spremeni namembnost ali postavičasne objekte v prvem varstvenem območju, razen v primerih, dovoljenih s tem zakonom (9. točka prvega odstavka 15. člena);
25. gradi nove ali širi obstoječe ceste, kolovoze, poljske ali druge poti v prvem varstvenem območju (10. točka prvega odstavka 15. člena);

26. gradi novo gozdno infrastrukturo z izjemo infrastrukture za izvajanje ukrepov za ohranitev in krepitev varovalne funkcije gozdov ali izvajanje nujnih varstvenih ukrepov, ki ni določena v gozdnogojitvenem načrtu (šesti odstavek 15. člena);

27. gradi nadomestne pomole na južni obali Bohinjskega jezera, ki niso na lokacijah obstoječih zakonito zgrajenih pomolov (2. točka drugega odstavka 16. člena);

28. gradi čolnarno na lokaciji Pod skalco v nasprotju s predpisi, ki urejajo zagotavljanje varne plovbe po celinskih vodah, s katerimi je upravljanje s pristanišči določeno kot lokalna gospodarska javna služba (3. točka drugega odstavka 16. člena);

29. izvede poseg, opravlja dejavnosti ali ravna v nasprotju s predpisanimi varstvenimi režimi za ožja zavarovana območja (17. člen);

30. brez koncesije rabi del narodnega parka (peti odstavek 33. člena).

(2) Z globo od 25.000 do 100.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 4.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 2.000 evrov do 5.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

(5) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, katerega posledica je uničenje naravne vrednote ali njenega bistvenega dela, bistveno poslabšanje ugodnega stanja zavarovanih rastlinskih ali živalskih vrst, bistveno zmanjšanje obsega in kvalitete habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, ali obsega in kvalitete kakovostnih krajin in uničenje ali razvrednotenje dela narodnega parka, se kaznuje:

1. pravna oseba z globo od 300.000 do 750.000 eurov;

2. samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 225.000 do 450.000 eurov;

3. odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti z globo od 12.000 do 30.000 eurov;

4. posameznik z globo od 6.000 do 15.000 eurov.

63. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. odvzame iz narave rastline prostoživečih vrst, vključno z glivami z izjemo drevja, v komercialne namene brez soglasja upravljalca narodnega parka (6. točka prvega odstavka 13. člena);

2. lovi divjad s pogonom (7. točka prvega odstavka 13. člena);
3. postavi oboro ali ribogojnico ali uredi komercialni ribnik (8. točka prvega odstavka 13. člena);
4. uporabi fitofarmacevtska sredstva zunaj obdelovalnih kmetijskih zemljišč (12. točka prvega odstavka 13. člena);
5. z dodajanjem kemikalij ali mikroorganizmov umetno zasnežuje ali utrjuje smučišča in tekaške proge (13. točka prvega odstavka 13. člena);
6. ogradi kmetijsko zemljišče v naravnem okolju in ne gre za ograditev, namenjeno preprečitvi škode ali zadrževanju pašne živine pod predpisanimi pogoji (15. točka prvega odstavka 13. člena);
7. gradi objekt na obstoječih smučiščih in ne gre za smučarsko progo, žičniško napravo ali stavbo žičniške naprave ali izvajanje vzdrževalnih del (30. točka prvega odstavka 13. člena);
8. odvzame mivko, pesek ali prod iz strug vodotokov ter vodnih in priobalnih zemljišč in ne gre za potrebe v narodnem parku, ali brez soglasja upravljavca narodnega parka (35. točka prvega odstavka 13. člena);
9. odvzame grušč z melišča (37. točka prvega odstavka 13. člena);
10. leti z zrakoplovom pod dovoljeno višino ali v prepovedane namene ali brez soglasja upravljavca narodnega parka (40. točka prvega odstavka 13. člena);
11. odvzame iz narave rastline prostoživečih vrst vključno z glivami brez soglasja upravljavca narodnega parka (2. točka prvega odstavka 15. člena);
12. doseli ali ponovno naseli v naravo živali prostoživečih vrst v prvem varstvenem območju brez dovoljenja ali v nasprotju z njim in ne gre za izvajanje ukrepa varstva živali prostoživečih vrst po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, ali državnega monitoringa voda po predpisih, ki urejajo vode (3. točka prvega odstavka 15. člena);
13. pase živali izven za to določenih območij planin ali brez pašnih redov (6. točka prvega odstavka 15. člena);
14. gospodari z gozdom in ne gre za izvajanje nujnih varstvenih ukrepov, brez izkoriščanja gozdov, ki so namenjeni ohranjanju in krepitvi varstvenih funkcij gozdov in niso določeni v gozdnogojitvenem načrtu (šesti odstavek 15. člena);
15. izvaja gostinsko dejavnost ali nudi prenočišča na planini v prvem varstvenem območju brez dovoljenja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na planini (15. točka prvega odstavka 15. člena);
16. v območju Bohinjskega jezera z okolico širi obstoječi kamp (tretji odstavek 16. člena);
17. izven varovalnega pasu regionalne ceste Kranjska Gora-Ruska cesta-Vršič-Trenta in ceste Strmec na Predelu-Mangartsko sedlo:

- izvede dela, ki niso investicijska vzdrževalna in rekonstrukcijska dela zaradi zagotavljanja ustreznih prometno tehničnih in prometno varnostnih zahtev (1. točka prvega odstavka 18. člena);

- uredi površine za mirujoči promet na novih lokacijah ali na obstoječih lokacijah, ki niso določene z načrtom upravljanja (2. točka prvega odstavka 18. člena);

- postavi začasen sezonski objekt, ki ni prostorsko ali funkcionalno vezan na površine iz 2. točke prvega odstavka 18. člena (3. točka prvega odstavka 18. člena);

18. izvaja dejavnosti v območjih državnih in občinskih cest znotraj njihovega cestnega sveta v drugem varstvenem območju, ki niso dejavnosti iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 18. člena tega zakona (drugi odstavek 18. člena);

19. dela z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem sistemu, sprošča in uporablja gensko spremenjene organizme v območjih, kjer je to prepovedano (drugi odstavek 19. člena);

20. opravlja naloge obveznih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda brez pisne izjave upravljavca narodnega parka (četrti odstavek 21. člena);

21. uporablja znak ali ime narodnega parka ter njegove izpeljanke ali prevode pa ni upravljavec narodnega parka ali koncesionar (prvi odstavek 34. člena).

(2) Z globo od 15.000 do 75.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 8.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 1000 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

64. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 7.000 do 70.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. odvzame iz narave živali prostoživečih vrst, ki niso divjad ali ribe, brez soglasja upravljavca narodnega parka (4. točka prvega odstavka 13. člena);

2. odvzame iz narave minerale ali fosile brez soglasja upravljavca narodnega parka (10. točka prvega odstavka 13. člena);

3. postavi ali uporablja vire svetlobe za usmerjeno osvetljevanje naravnega okolja (14. točka prvega odstavka 13. člena);

4. postavi znak ali drug objekt ali napravo za slikovno ali zvočno obveščanje ali oglaševanje v naravnem okolju in ne gre za znake za označevanje planinskih ali drugih poti (16. točka prvega odstavka 13. člena);

5. gradi ali postavlja objekte ali naprave na gorske vrhove, grebene, sedla, skalne osamelce, v naravna okna ali na druga izpostavljena mesta (17. točka prvega odstavka 13. člena);
6. gradi pomožen kmetijski objekt, pastirsko kočo ali hlev v naravnem okolju brez pozitivnega mnenja kmetijsko svetovalne službe ali v nasprotju z njim (18. točka prvega odstavka 13. člena);
7. odlaga odpadke v naravno okolje (26. točka prvega odstavka 13. člena);
8. uporablja čoln z motorjem z notranjim izgorevanjem in ne gre za reševanje (38. točka prvega odstavka 13. člena);
9. uporabi motorne sani ali druga vozila na motorni pogon za vožnjo po snegu ali ledu in ne gre za oskrbo planinskih koč ali smučišč ali za reševanje ali za urejanje smučarskih tekaških prog brez soglasja upravljavca narodnega parka (39. točka prvega odstavka 13. člena);
10. vzleta ali pristaja z jadralnimi padali, zmaji ali baloni na prepovedanih mestih (41. točka prvega odstavka 13. člena);
11. vozi, ustavlja, parkira ali organizira vožnje z motornimi vozili ali s kolesi v naravnem okolju in ne gre za vožnje, ki so dovoljene v skladu s 43. točko prvega odstavka 13. člena tega zakona (43. točka prvega odstavka 13. člena);
12. vozi z motornimi vozili na državnih, občinskih, gozdnih ali kmetijskih cestah ali javnih poteh za namene prepovedane s 44. točko prvega odstavka 13. člena tega zakona (44. točka prvega odstavka 13. člena);
13. izvaja turistične, športne ali rekreacijske dejavnosti z izjemo ribolova na vodotokih ali stoječih vodah brez soglasja upravljavca narodnega parka (48. točka prvega odstavka 13. člena);
14. snema film, videospot ali drug videoprodukt za javno predvajanje, brez soglasja upravljavca narodnega parka (50. točka prvega odstavka 13. člena);
15. lovi divjad ali ribe v prvem varstvenem območju (4. točka prvega odstavka 15. člena);
16. odvzame mivko, pesek ali prod iz strug vodotokov ali vodnih ali priobalnih zemljišč v prvem varstvenem območju in ne gre za odvzem zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda (7. točka prvega odstavka 15. člena);
17. izvede melioracijska dela v prvem varstvenem območju in ne gre za posek dreves ali grmičevja za redno vzdrževanje ali urejanje pašnikov ali poti, na za to določenih območjih planin v načrtu upravljanja, ali za urejanje obstoječe mreže kolovozov ali poljskih poti za dostop na te planine, ali pri izvedbi dovoljenih melioracijskih del ne upošteva pogojev, določenih v načrtu upravljanja (8. točka prvega odstavka 15. člena);
18. zgradi nadomestni objekt, ki ni določen v načrtu upravljanja (12. točka prvega odstavka 15. člena);

19. nadelava nove planinske, turistične ali druge poti ter steze, jih širi ali označuje, in ne gre za označevanje zgodovinske ali tematske poti s soglasjem upravljavca narodnega parka (14. točka prvega odstavka 15. člena);
20. priredi javni shod ali prireditev ali organizira športna tekmovanja brez soglasja upravljavca narodnega parka (16. točka prvega odstavka 15. člena);
21. se kopa, potaplja, čolnari ali izvaja druge rekreacijske dejavnosti na jezerih in vodotokih (17. točka prvega odstavka 15. člena);
22. vozi motorno vozilo na gozdnih in kmetijskih cestah in ne gre za vožnje, ki so dovoljene v 43. točki prvega odstavka 13. člena tega zakona (18. točka prvega odstavka 15. člena);
23. se vozi z motornimi vozili po cestah, ki niso z načrtom upravljanja določene za vožnjo (5. točka prvega odstavka 16. člena);
24. postavi opremo za ureditev območij kopalnih voda v Fužinarskem zalivu, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev za postavitve (5. točka drugega odstavka 16. člena);
25. ne upošteva predpisanih ukrepov za ohranitev populacij določene vrste divjadi (drugi in tretji odstavek 25. člena);
26. izvaja znanstveno raziskavo v narodnem parku brez soglasja upravljavca narodnega parka (prvi odstavek 28. člena);
27. brez naravovarstvenega ali kulturnovarstvenega soglasja ali v nasprotju z njima izvaja poseg v prostor ali gradi objekt v narodnem parku (30. člen);
28. ne spoštuje predpisanih omejitev dostopa do delov narodnega parka (drugi odstavek 32. člena);
29. uredi del narodnega parka v nasprotju z določbami tega zakona (tretji odstavek 33. člena).

(2) Z globo od 7.000 do 50.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 1.000 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna osebe samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 500 do 3.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

65. člen

(lažji prekrški)

(1) Z globo od 1.000 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. parkira motorno vozilo, počitniško prikolico ali motorno vozilo, ki se uporablja za bivanje, izven za to določenih mest (42. točka prvega odstavka 13. člena);

2. kuri ogenj izven za to urejenih mest, razen v primeru izvajanja kmetijske dejavnosti ali varstva gozdov (45. točka prvega odstavka 13. člena);

3. šotori ali tabori izven za to določenih mest (46. točka prvega odstavka 13. člena);

4. jezdi konja izven za to določenih poti (49. točka prvega odstavka 13. člena);

5. uporabi pirotehnična sredstva v naravnem okolju in ne gre za uporabo za potrebe obrambe, zaščite ali reševanja ali eksplozivna sredstva in ne gre za dovoljene namene (52. točka prvega odstavka 13. člena);

6. se vozi s kolesom izven za to določenih območij (19. točka prvega odstavka 15. člena).

(2) Z globo od 1.000 do 4.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 500 do 3.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Z globo od 100 do 1.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

66. člen

(izrekanje globe)

Storilcu prekrška iz 62., 63. in 64. člena tega zakona se v hitrem postopku lahko izreče globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe v tem zakonu. Pri odločanju o višini globe se upošteva teža prekrška in njegove posledice za cilje narodnega parka.

67. člen

(zaseg)

Pristojni inšpektor, naravovarstveni nadzornik ali policist sme v okviru pristojnosti za nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona zaseči predmete, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali so z njim nastali. Z zaseženimi predmeti se ravna po predpisih, ki urejajo upravljanje z zaseženimi predmeti.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

68. člen

(upravljalavec narodnega parka)

(1) Javni zavod Triglavski narodni park, Ljubljanska 27, 4260 Bled (v nadaljnjem besedilu: javni zavod), ki na dan uveljavitve tega zakona upravlja z narodnim parkom na podlagi Odloka o pooblastitvi delovne organizacije Triglavski narodni park - Zavod za gojitev divjadi Triglav, Bled, p.o. za opravljanje dejavnosti in nalog v zvezi z varstvom Triglavskega narodnega parka (Uradni list SRS, št. 33/81), je upravljalavec narodnega parka po določbah tega zakona.

(2) V treh mesecih po uveljavitvi tega zakona Vlada uskladi akt o ustanovitvi javnega zavoda z določbami tega zakona, razen z določbo četrtega odstavka 36. člena tega zakona, s katero je treba ustanovitveni akt uskladiti najpozneje v petih letih po uveljavitvi tega zakona. Do določitve sedeža javnega zavoda v skladu z določbami tega zakona je sedež javnega zavoda na Bledu.

(3) V treh mesecih po uveljavitvi tega zakona Vlada s sklepom določi nepremičnine v lasti države, s katerimi upravlja javni zavod. Sestavni del tega sklepa so tudi nepremičnine, s katerimi javni zavod upravlja ali jih ima v lasti ob uveljavitvi tega zakona.

(4) Javni zavod uskladi statut in druge splošne akte v treh mesecih po uveljavitvi akta o ustanovitvi iz drugega odstavka tega člena.

(5) Članom sveta zavoda, ki delujejo na podlagi določb Zakona o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 - popr., 42/86 in Uradni list RS, št. 8/90 - ZSDZ, 35/01 in 110/02 - ZGO-1) preneha mandat s konstituiranjem sveta javnega zavoda na podlagi tega zakona.

69. člen

(prikaz meja)

(1) V enem letu od uveljavitve tega zakona ministrstvo, pristojno za geodetske zadeve, skupaj z javnim zavodom prikaže meje iz prvega in drugega odstavka 9. člena tega zakona v digitalnem katastrskem prikazu.

(2) V primerih, kjer meja narodnega parka ne poteka po parcelni meji, mora odločba pristojne upravne enote o statusu nepremičnine v narodnem parku po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, imeti grafično prilogo, ki jo pripravi ministrstvo iz prejšnjega odstavka.

70. člen

(ustanovitev posvetovalnega telesa in sklic foruma)

(1) Parkovne lokalne skupnosti morajo v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona ustanoviti posebno posvetovalno telo člana sveta zavoda skladno s 40. členom tega zakona.

(2) Svet javnega zavoda mora najpozneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona sklicati prvi forum iz 41. člena tega zakona.

71. člen

(ureditev dosedanje rabe delov narodnega parka)

(1) Osebe, ki ob uveljavitvi tega zakona izvajajo organizirano ogledovanje in obiskovanje delov narodnega parka na način, za katerega je po tem zakonu predpisana pridobitev koncesije, morajo vložiti vlogo o zainteresiranosti za podelitev koncesije iz 33. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

(2) Osebe, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona pravico do izvajanja organiziranega ogledovanja in obiskovanja delov narodnega parka, pridobljeno po dosedanjih predpisih,

pravico obdržijo do ureditve pravic po tem zakonu, izvajajo pa jo lahko v obsegu, na način in pod pogoji, določenimi v aktu o podelitvi pravice.

(3) Osebe iz prejšnjega odstavka imajo ob izpolnjevanju pogojev prednostno pravico pri pridobitvi pravic po tem zakonu. Prednostno pravico izgubijo, če v enem letu po uveljavitvi tega zakona ne vložijo vloge iz prvega odstavka tega člena.

72. člen

(prvi načrt upravljanja parka inčasne upravljavske smernice)

(1) Minister sprejme sklep o pripravi načrta upravljanja v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona, prvi načrt upravljanja narodnega parka pa sprejme Vlada v dveh letih po uveljavitvi tega zakona. Prvi načrt upravljanja ima poudarjeno izhodiščno naravnost in ureja prehodno obdobje, potrebno za uveljavitev režimov in vsebin, določenih s tem zakonom.

(2) V šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona določi ministerčasne upravljavske smernice, ki se uporabljajo do sprejema prvega načrta upravljanja.

(3) Predlogčasnih upravljavskih smernic pripravi javni zavod v sodelovanju s strokovno organizacijo, organizacijo, pristojno za varstvo kulturne dediščine, in organizacijami, pristojnimi za upravljanje ali rabo naravnih dobrin.

73. člen

(določitev obstoječih smučišč in legalizacija črnih peskokopov in kamnolomov)

(1) Obstoječa smučišča na dan uveljavitve tega zakona so: Vogel, Zatrnik, pod Viševnikom na Pokljuki, pri hotelu Šport in pri Jelki na Goreljku, na Gorjušah, v Logu pod Mangartom, Vrsnik v Soči in Na Logu v Trenti.

(2) Obseg obstoječih smučišč in obstoječega kampa v Bohinju ugotovi ministrstvo na podlagi občinskih prostorskih aktov, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, in gradbenih ter uporabnih dovoljenj.

(3) Ne glede na prepovedi iz 13. člena tega zakona se lahko dovoli legalizacija obstoječih črnih peskokopov in kamnolomov, ki delujejo brez ustreznih dovoljenj, če je to v skladu z občinskim prostorskim aktom, na podlagi soglasja javnega zavoda in pod pogoji, določenimi v naravovarstvenih smernicah, če njihovo delovanje ne ogroža naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in kakovosti krajine. Sestavni del dovoljenja je sanacijski načrt.

74. člen

(prostorske ureditve državnega pomena in državni prostorski akt)

(1) Obstoječa rekreacijska središča Vogel, Rudno polje in Zatrnik ter rekreacijska središča na Pokljuki so prostorske ureditve državnega pomena, za katere je treba izdelati državni prostorski akt.

(2) Ureditvena območja državnih prostorskih aktov iz prejšnjega odstavka zajemajo tudi območja infrastrukturnih objektov, ki so povezana z delovanjem rekreacijskih središč.

(3) V šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona mora Vlada sprejeti sklep o začetku priprave državnega prostorskega akta za smučišče Vogel, s katerim se določi med drugim tudi okvirno območje urejanja. Državni prostorski akt mora biti dokončan v enem letu po sprejemu sklepa.

(4) Ne glede na prepovedi iz 29., 30. in 31. točke 13. člena tega zakona se lahko z državnim prostorskim aktom v narodnem parku načrtuje ureditev in širitev smučišča na Voglu v tretjem varstvenem območju, gradnja objektov na smučišču Vogel in gradnja vodnega zadrževalnika za potrebe smučišča Vogel v tretjem varstvenem območju in možnost ureditve dostopa ali povezave s tolminske strani.

75. člen

(dokončanje začetih postopkov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se že začetni postopki za izdajo naravovarstvenega soglasja, okoljevarstvenega soglasja in gradbenega dovoljenja v prvem in drugem varstvenem območju nadaljujejo in zaključijo po določbah tega zakona, v tretjem varstvenem območju pa po dosedanjih predpisih. Po dosedanjih predpisih se izda gradbeno dovoljenje v tretjem varstvenem območju tudi za posege v središčih iz prvega odstavka 75. člena tega zakona še pred uveljavitvijo državnega prostorskega akta, če je takšen poseg skladen z občinskim prostorskim aktom, ki velja ob uveljavitvi tega zakona.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona se že začetni postopki za izdajo dovoljenj za poseg v naravo nadaljujejo in zaključijo po dosedanjih predpisih.

(3) Od uveljavitve tega zakona do uveljavitve občinskih prostorskih aktov, usklajenih z določbami tega zakona, se v prvem in drugem varstvenem območju ne izdaja gradbenih dovoljenj za gradnje objektov, razen za rekonstrukcije.

(4) Gradbenega dovoljenja iz prvega in tretjega odstavka tega člena ni mogoče izdati brez pravnomočnega naravovarstvenega soglasja, s katerim se preveri skladnost nameravane gradnje s cilji narodnega parka.

76. člen

(prenehanje uporabe imena in znaka narodnega parka)

V treh mesecih po uveljavitvi tega zakona morajo pravne in fizične osebe, ki uporabljajo ime narodnega parka, njegove prevode ali izpeljanke ali znak narodnega parka v nasprotju s tem zakonom, prenehati z njihovo uporabo.

77. člen

(dokončanje začetih postopkov)

(1) Začetni postopki za izdajo izjemnega dovoljenja po 14. členu Zakona o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 - popr., 42/86 in Uradni list RS, št. 8/90 - ZSDZ, 35/01 in 110/02 - ZGO-1) se končajo po določbah tega zakona.

(2) Začetni postopki za izrekanje glob po določbah Zakona o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 - popr., 42/86 in Uradni list RS, št. 8/90 - ZSDZ, 35/01 in

110/02 - ZGO-1) se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 - popr., 42/86 in Uradni list RS, št. 8/90 - ZSDZ, 35/01 in 110/02 - ZGO-1).

78. člen

(izdaja izvršilnih predpisov)

(1) Vlada izda v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona predpis iz drugega odstavka 3. člena in osmega odstavka 11. člena tega zakona, v enem letu po uveljavitvi tega zakona pa predpis iz osmega odstavka 15. člena tega zakona.

(2) Minister izda predpis iz sedmega odstavka 41. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona, v enem letu po uveljavitvi tega zakona pa predpis iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona.

79. člen

(prenehanje veljavnosti aktov o razglasitvah naravnih znamenitosti, redkosti oziroma prirodnih znamenitosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji akti o razglasitvah naravnih znamenitosti, redkosti oziroma prirodnih znamenitosti:

1. Odločba o zavarovanju a) alpineta »Julijana« v Trenti, b) alpineta v steni Kukle, c) arboreta »Trenta«, d) gozdnega rezervata pod Kuklo, e) predela Mlinarica - Razor in f) soteske Mlinarice - Korita (Uradni list LRS, št. 21/51);

2. Odločba o zavarovanju gorske skupine Martuljek (Uradni list LRS, št. 4-18/49);

3. Odločba o zavarovanju Male Pišnice pri Kranjski Gori (Uradni list LRS, št. 21-114/51);

4. Odlok o razglasitvi Dolini sedmerih jezer za narodni park (Uradni list LRS, št. 18-163/61);

5. Odlok o razglasitvi Pokljuške soteske za naravni spomenik (Uradni list RS, št. 31/93);

6. Odlok o razglasitvi naravnih spomenikov na območju TNP v občini Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 6/89).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati 3., 4., 5., 6., 7., 8., 13., 15., 20., 21., 22., 23., 27., 28., 31., 32., 33., 37., 39., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. in 62. točka 8. člena Odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Tolmin (Uradno glasilo, št. 5/90).

80. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 - popr., 42/86 in Uradni list RS, št. 8/90 - ZSDZ, 35/01 in 110/02 - ZGO-1).

81. člen

(začetek veljavnosti)